

Izgradnja dugoselske tržnice

Polaganje temeljca do kraja godine?

Primjereno današnjoj veličini Dugog Sela i potrebama samih građana neophodan je jedan uređeni prostor namjenjen svim onim djelatnostima i aktivnostima koje danas nazivamo tržnicom. Tržnice su u svim gradovima i mjestima zapravo najvažniji komunalni objekti, često i znamenita mjesta, koja daju život te potiču okupljanja i susrete ljudi. One na poseban način očituju specifično ozračje svakog mjesta. One svakom došljaku ili namjerniku »glasno govore« o samom mjestu, kraju i njegovim ljudima. Zbog svega toga, a i želje za bogatijom ponudom roba u Dugom Selu, građani s pravom isčekuju početak izgradnje nove tržnice. Ta je izgradnja već najavljena u našim novinama. S time da je sam početak trebao biti protekloga kolovoza. Upit o tome zašto izgradnja nije započeta kako je najavljeno, odnosno kada se planira da ona uistinu započne, upitali smo Zlatka Zadrovića, pomoćnika direktora za komercijalno tehničke poslove GP Dom.

Kao razlog odgađanja početka izgradnje on nam je naveo činjenicu da nije okončano rješavanje imovinsko pravnih odnosa, s obzirom na to da se tek po rije-

šenosti tih odnosa može pribaviti građevinska dozvola, koja je i preduvjet početka izgradnje. Predmet rješavanja su četiri stambena i dva gospodarska objekta s pripadajućim zemljištem. Idejni projekt je zgotovljen, izvedbeni se radi. Pripavlja se i ostala dokumentacija potrebna za izdavanje građevne dozvole, i to na temelju već pribavljenih uvjeta izgradnje. Do sada je učinjeno to da je teren očišćen i iskolčen, a objekti čije rušenje predstoji stručno snimljeni te se s njihovim vlasnicima valja još sporazumjeti. No gospodin Zadrović je optimista kazujući nam da će još ove godine krenuti radovi. Čim se pribavi građevinska dozvola odmah će poduzeće »Dom« započeti i s prodajom poslovnog prostora, za koji, kako se procjenjuje, postoji znatno zanimanje, i to ne samo u Dugom Selu.

Naši čitatelji su vjerujemo upoznati s time da je lokacija izgradnje dugoselske tržnice kut što ga zatvaraju Kolodvorska i Kažotičeva ulica (prije Cobovičeva i Bakaričeva), da će trlocrt zdanja imati konture trokuta, i da će u to zdanje biti uklopljeno i postojeće atomsko sklonište. U sklopu tržnice na prodaju će biti ponudeno između 30 i četrdeset prodajnih prostora (lokala).

Radost kruha u dugoselskoj osnovnoj školi

Kruh naš svagdašnji

Svjetski Dan hrane svetkuje se 16. listopada – a primjereno našem podneblju on ove godine bijaše posvećen »Kruhu našem svagdašnjem«. To svetkovanje bilo je najozbiljnije shvaćeno i najdublje proživljeno u našim osnovnim školama, te u vrtiću. Vrijednost te svetkovine ogleda se u tome da se tema kruha iz školskih učionica, kao malo koja druga, »razlila« sve do obitelji i domova učenika. Učenici su ovaj put ne samo svojim pisanim i crtanim zadacima na tu temu, nego i zadatkom da sami spre-

maju kruh, uspjeli u temu kruha »uvući« svoje ukučane, roditelje, pa i bake. Bavljenje učenika kruhom otkrilo je da on, osim što je neposredna materijalna činjenica i služi kao hrana, skrovito krije i svoja druga mnogovrsna značenja i simbolike: da je on temeljna hrana, koja mnogima i nedostaje, pa ga onda valja naučiti i dijeliti s drugima, da nastaje stapanjem zrnja, da je simbol određenih društvenih i kulturnih, a većma kršćanskih vrijednosti.

Svetkovanje Svetog Martina

Vjekovima je na ovim prostorima obilježavano »Martinje« prošenjima kao svetkovinom zaštitnika ovog kraja i zaštitnika vinogradara – Sv. Martina. Ta je tradicija tijekom proteklog vremena bila zapostavljena, pa je ove godine poduzeta akcija njenog ponovnog oživljavanja. Predviđeno je da se u Dugom Selu na dane 9. 10. i 11. studenog organizira niz javnih svetkovina i priredaba pod zajedničkim nazivom DANI SVETOG MARTINA, kao bogat program športskog, kulturnog, zabavnog i vjerskog sadržaja.

Tako će na dan 9. studenoga u Pučkoj knjižnici i čitaonici biti otvorena izložba knjiga i dokumentacija o Dugom Selu, koje su inače u njenom posjedu. U utorak 10. studenoga od 10 do 18 sati u prostoru nadstrešnice u ulici J. Zorića 19 odvijat će se manifestacija s degustacijom kruha i peciva pod nazivom »Kruh naš svagdašnji«. Taj isti dan na nogometnom igralištu Športsko rekreacionog centra odigrat će se nogometna utakmica između INKER Zaprešić i NK DUGO SELO s početkom u 15 sati, a neposredno nakon završene nogometne utakmice gledateljstvo može otići u Športsku dvoranu u Sv. Ivanu Zelini na žensku rukometnu utakmicu LOKOMOTIVA Zagreb – FLEXO Dugo Selo i to organiziranim i besplatnim autobusnim prijevozom. Istoga dana u 18 sati u dvorani KUD PREPOROD održat će se priredba ZA MARTINJE u kojoj će nastupiti učenici osnovnih škola iz Dugog Sela, Božjakovine i Rugvice, te KUD PREPOROD Dugo Selo. Navečer u 20 sati u Domu Hrvatske vojske predviđen je zabavni program u tijeku kojega će nastupiti

Za Dane Svetog Martina priprema se trodnevni športski, zabavni i kulturni program, da Dugo Selo očituje svoje vrijednosti i posebnosti

KUD PREPOROD Dugo Selo, KUD POSAVKA Oborovo i KUD »Seljačka Sluga« Lupoglav, glazbeni sastav Hrvatske vojske pod imenom »Ptice ZENGE«, a svakako centralna točka tog programa je KRŠTENJE MOŠTA (po starim navadama i starim »Statutom«) koje će obaviti g. Milivoj Obad kao »miništrant« Sv. Martina i jedan od najboljih znalaca starih navada.

Uz »švedski stol« za 700 »namemika« – Dom Hrvatske vojske je široko otvoren za sve koji žele doći i kušati tek kršteno mlado vino te se okušati u plesu »dok noge zdrže«. Biti će primjeran povratak starih tradicijama, prilika za široko prijateljevanje i sticanje novih poznanstava.

Glavna vjerska i liturgijska svetkovina blagdana Svetog Martina bit će u dugoselskoj župnoj crkvi u utorak 11. studenoga 1992. u 18 sati. Svečanom misnom slavlju predsjedat će pomoćni zagrebački biskup STJEPAN JERINAC. A okupiti će se tu i svećenici iz susjednih župa. Misu će pjevno pratiti vrsni i Dugom Selu znani Zbog Janjevaca.

Mjesec knjige u Pučkoj knjižnici

U prostoru Pučke knjižnice i čitaonice u toku je realizacija bogatog programa akcije MJESEC KNJIGE HRVATSKE '92. naše Pučke knjižnice i čitaonice.

Dječji odjel odzvanja dječjim glasićima, a kada nastane tišina čuju se dječje priče. Divno je čuti dječje komentare netom saslušane priče. Djeca to doživljavaju na svoj neposredan dječji način, pa radi toga ti njihovi komentari i postaju nekom novom posebnom pričom. Komentari nisu samo izrečeni, oni su i oslikani. Zaista će biti zanimljiva izložba tih dječjih crteža na temu odslušanih priča, pa bi tu izložbu trebali pogledati i njihovi roditelji, bake, djedovi, tete – jer u ovom otežanom preživljavanju često gubimo kontakte s našim najmlađima. I mimo ove akcije – a sada naročito, rado se gledaju video-crteži i dječji video-filmovi.

Na izložbenoj ploči trenutno su izloženi radovi učenika osnovnih škola na temu »Jesen u mom kraju«, a postave zavisno o zadanim temama se povremeno mijenjaju. U sklopu te akcije održano je i predstavljanje knjige »Hrvatske granice 1918–1991.« autora, akademika i profesora Ljube Bobana – jasno za starije, što se – u odnosu na zanimljivost i sadašnje trenutke, pretvorilo u do sada najposjećeniju i najuspješnije održanu aktualnu tribinu. Ne samo mladi, nego i stariji zaboravni članovi – korisnici naše Pučke

knjižnice i čitaonice obilato koriste akcijsku pogodnost vraćanja »zaboravljenih« knjiga bez obvezne naplate propisane zakasnine, što će omogućiti i ostalima da koriste »zaboravljene« knjige koje su željeli pročitati, a nisu ih mogli naći u policama. Radi toga pozivamo sve »zaboravne« da do 15. studenog iskoriste tu pogodnost vraćanja.

Do konca akcije – 15. studenog, ima niz događaja za sve uzraste koje bi valjalo vidjeti, pa ukazujemo na neke:

30. listopada u 14 sati – ŠTO ZNAMO O SVOJOJ DOMOVINI (upoznavanje sa slikovnicom »Hrvatine stoljećima«).

2. studenog u 10 sati – OBOJIMO SLIKOVNICU.

6. studenog u 10 sati – dramatizacija priče »Djed i repa«.

9. studenog u 10 sati – ilustriranje priče »Djed i repa«.

12. studenog u 14 sati – upoznavanje s knjigom »Znamenitosti Hrvatske«.

Od 5–15. studenog IZLOŽBA RADOVA LUTKARSKE RADIO-NICE.

Od 10–15. studenog IZLOŽBA DJEČJIH ILUSTRACIJA PRIČA.

I na kraju jedno zanimljivo priopćenje: do dana izlaska ovog broja lista u našoj Pučkoj knjižnici i čitaonici učlanjeno je 1197 članova – korisnika (u cijeloj 1991. g. bilo je 442 članova korisnika), što je velik broj upisanih u odnosu na broj žitelja Dugog Sela.

Tomislav Gale

Sa. okupljanja u Policijskoj postaji

Okupljanje u Područnom uredu

RAZLIČITE SLUŽBE ISTE ZADAĆE

Na poziv tajnika Područnog ureda Grada Zagreba Dugo Selo **Marijana Sole**, okupili su se 6. listopada 1992. zajedno dužnosnici svih službi i ustanova na dugoselskom području. Zajedno tu bihaju voditelji službi dugoselskog Područnog ureda, ravnatelj škole, vrtića, Doma zdravlja i Narodnog sveučilišta, zapovjednici dugoselske vojarne i Policijske postaje, direktor komunalnog poduzeća i dr.

Bez obzira što svi ti čimbenici neposredno i formalno nisu povezani u djelovanje i radu, svi oni djeluju na istom i zajedničkom dugoselskom području, pa se od tuda i niz tema onda nameću kao zajedničke.

Marija Belaić, direktorica dugoselskog Centra socijalne skrbi istakla je pozitivnost takvog okupljanja, zbog činjenice da se uspješno i racionalno problemi mogu rješavati samo suradnjom i zajedničkim akcijama. Ona je istakla potrebu trajne suradnje vlastite ustanove socijalne skrbi, komunalnog poduzeća, policije, škole i drugih, s obzirom na to da svi oni rješavaju problema izbjeglica i prognanika, i s time da taj status danas ima svaki šesti žitelj Dugog Sela i njegove okolice.

Petar Todorčić je upozorio na ozbiljan problem nedostatka

prostora za rad Doma zdravlja. Broj stanovnika se danomice povećava, preko tri tisuće je izbjeglica i prognanika. Što se tiče liječničkog kadra u Dugom selu i opreme Doma zdravlja može pružiti uistinu kvalitetnu i zadovoljavajuću zdravstvenu zaštitu. No gotovo nerješiv problem je trajno nazočan: nedostaje prostora. Ravnatelj je postavio pitanje mogućnosti da se makar dio stacionara, lociranog uz sam rub vojarne HV ustupi na korištenje civilnom zdravstvu.

Ravnateljica škole su kao teobnu situaciju opisali činjenicu da prognanici i izbjeglicama, koji nemaju novaca za školski obrok, nisu u mogućnosti osigurati ga besplatno. Izuzetno je teško reći djetetu, kojemu je to možda i glavni dnevni obrok, da nema pristupa u školsku kuhinju. Zato je zaključeno da se ostvari akcija pomaganja i prikupljanja pomoći za školski obrok učenicima prognanicima i izbjeglicama, ali i onim siromašnijim učenicima, koji nemaju taj status.

Zapovjednik Druge A brigade i dugoselske vojarne **Vinko Ukota** izrazio je spremnost za suradnju u svim pitanjima. Što se tiče korištenja objekata bivše JNA on je rekao da odluka o to-

me nije u njegovoj nadležnosti i da će se konačne odluke o mirnodobskom ustrojstvu Hrvatske vojske donositi po završetku rata, kada će biti donijete i odluke o sudbini i stacionara i današnjeg Doma HV, s time da nema nikakvih prepreka da se ti objekti, a posebno Dom koriste već danas za potrebe građana i organizacija u Dugom Selu. Ni jedna tražnja u tom smislu nije odbijena.

Ivica Konjević iz »Dukoma« naznačio je kao problem nesredenu evidenciju stanara i korisnika bivših vojnih stanova, što stvara teškoću pri naplati komunalnih usluga i plina. Stanari se često mijenjaju ili često izbjivaju.

Ravnateljica škole **Rugivca Goranka Taritaš** zatražila je veće zalaganje za izgradnju nove škole u Rugvici, jer je postojeća montažna stara i, danas još uvijek bez uporabne dozvole. Njoj vijek trajanja već ističe. Dodatni razlog za novu školu je i broj učenika koji se stalno povećava zbog priliva stanovništva, a što će sigurno biti i trajna pojava.

Tajnik područnog ureda pozvao je sve nazočne da se uključe u ovogodišnju svetkovinu Dana svetog Martina, da i kroz nju Dugo Selo očituje svoje zajedništvo i lokalnu osobitost.

Podlistak

Piše:
prof. Ivan Pandžić

»Zlatni magarac«

– Nema tih zidina koje magarac natovaren zlatom ne bi mogao preskočiti – rekao je slavni rimski uglednik, pisac i čarobnjak govorničke riječi **APULEJ**, negdje u drugom stoljeću našega vremena. I da ne znamo vrijeme u kojem je brbljao i pisao taj oštroidni satirik, mogli bismo pomisliti da je riječi izustio neki zgubidan ispred dugoselske pošte, časkajući o svome vremenu. Prvotni Apulejev naslov bješe **PRETVORBE**, ali ih povijesno iskustvo preobrazila u pojam potkupljivosti, lako pokvarljive robe.

Kako Partija očito nije iscrpila sve Apulejeve suznačnosti, trudni magarac mora i dalje preskakivati razne zidine; posebice je sretan kada ponegdje nade otvorena vrata i u raskošnim odajama vidi kako nepoti, unuci i rođaci udobno sjede u naslonjačima, **MEKOSLONIMA**, rekli bi naši stari. A on, trudni tovar, jednom usne na obali morskoj, a pogani razbojnici pograbiše njegove snove te ga povedoše diljem svijeta. Kad se naposljetku nauživao svih oblika tjelovježbe, iz neke čiste svećeničke ruke, pojedje naviljak ruža i postane – Čovjekom. Potom se potpuno preda bogu i bi primljen u svećenički kolegij. I, da se priča ne ponavlja, magarac bi odista bio sretan.

Kadli, ne lezi vrazel!

U jednoj maloj zemlji, »na krševitom Balkanu«, uzjogunili se magarci i počeli preskakivati sve prepreke. Nisu marili za stara iskustva, izreke i poslovice, nego onako mladahn i poletni, uljezli i u rublje glave. Nisu marili što zaudaraju.

Apulejev magarac, međutim, bio mnogo lukaviji te je počeo obilaziti Carstvo kad je ono počelo podrhtavati. Tako i zidine bile gipkije. Balkanski tvrdoglavi tovari navalili na utvrde, kadli one fiktivne, što će reći nestvame i lažne. S lakoćom su stoga ujezdili u velebne odaje ne stideći se pritom svoja uprljana papka. Čak se mnoga i pobratimstva dogodiše. Sreći u brlogu nije bilo kraja. Kad se noći o ponoći začuše glasovi: Mene, Mene, Tekel, što mu znači: Dečki, natanko ste, zora već rudi, nitko ozbiljno nije shvatio te otajne primjedbe. I oholi kralj Baltazar sladio se pićem iz zlatnih i srebrnih čaša. Čak su i magarci za to znali. Htjeli su stoga svoje terete što prije predati potomstvu, pa makar to bili i nepoti. Biblijska poruka bila im i odviše poznata: Perditio tua, Israel, ex te – Izraele, propast je tvoja u tebi. A oni što se vješto obrtahu u brlogu, mjesto magaraca revahu u slavu svemirskog sklada.

Odbio sam sve moguće suznačnosti i potražio Čovjeka.

Šćućuren u svoju tjeskobu, on mi reče:

– A mi čekali devet stoljeća!

Umro je dobri čovjek Oborova

Iznenadnom smrću, u svojoj 52. godini života u Oborovu je umro **JURAJ ŠKOLNIKOVEC**. Juraj je bio seljak, ratar i stočar u svom Oborovu. Tu se i u tome gotovo iscrpljuje sva njegova biografija. No svojim osobnim stavom prema životu, predanom i marljivom radu na svom posjedu, odnosom prema obitelji, svojim susjedima, prema svom Oborovu, dugoselskoj Posavini i Hrvatskoj Juraj se očitovao kao osoba rijetkih i pozitivnih osobina. Očitovano to bijaše na posebno vidljiv način i na njegovu ukopu, na kojemu se praćen kišom i pljuskom okupio uistinu velik broj ljudi njegove Posavine i Dugog Sela.

Njegovom smrću, kako to slikovito reče svećenik na misi ukopa, strušio se glavni stup na kojemu počiva selo Oborovo. A najbolje su te riječi razumljeli oni koji su ga osobno poznavali. Juraj se nikada s nikim nije svađao, za svakoga je pronalazio dobru riječ i razumijevanje, tražnju za pomoć nikome nije odbijao, mnogima je na razne načine nesebično pomogao. Na svom posjedu se također ni malo nije štedio, radio je i više nego li predano i marljivo. Rado bi ljudima s kojima se družio ispričao poneku šalu ili vic, šireći tako oko sebe životni optimizam.

U vrijeme političkih promjena u Hrvatskoj i uspostave demokratskog sustava Juraj je osjetio potrebu da i on dade svoj osobni doprinos pozitivnim promjenama. Postaje članom HDZ-a, a nakon izbora i konstituiranja općinske Skupštine i članom njenog Izvršnog vijeća, zastupajući tako poljoprivrednike.

»Umro je dobri čovjek Oborova« – riječi na ukopu, izrečene u tuzi i žaljenju, sakupile su u sebi sve druge riječi i sva iskustva o tome tko je i što bio Juraj Školnikovec.

Pomozite i omogućite:

Svakom djetetu topli obrok

U osnovnim školama na području Dugog Sela upisano je ukupno 400 prognane i izbjegle djece. Za svu djecu nije osiguran topli obrok u školi, a često je to za njih jedini topli obrok tijekom dana.

Cijena toplog obroka dnevno u školi za jedno dijete iznosi za 1 mjesec 2.200 HRD.

Pozivamo građane Dugog Sela čije materijalne mogućnosti dozvoljavaju da se uključe u humanu akciju »SVAKOM DJETETU TOPLI OBROK«, te prema osobnim mogućnostima preuzmu mjesečno plaćanje toplog obroka za jedno ili više djece. Topli obrok može se plaćati svaki mjesec po 2.200 HRD ili za 8 mjeseci ove školske godine jednokratnom uplatom u iznosu od 17.600 HRD. Darovatelj može izabrati dijete za koje će plaćati topli obrok.

Za dodatne informacije obratite se osnovnim školama:

Dugo Selo, tel. 750-847

Božjakovina, tel. 750-856

Rugvica, tel. 750-959

ili Centru za socijalni rad Dugo Selo, tel. 750-209.

Pomozite djeci, ublažimo njihova stradanja, budimo humani u ovim teškim vremenima.

CENTAR ZA SOCIJALNI RAD
DUGO SELO

Kada u novu športsku dvoranu?

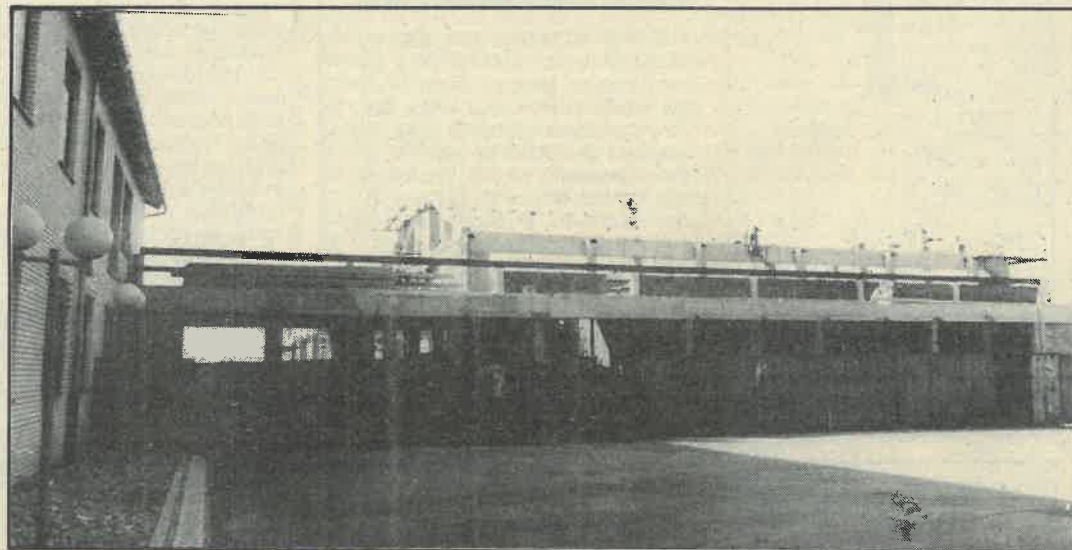
U Božjakovini, tik uz samu školu, gradi se školska športska dvorana, koja će zajedno sa postojećom školskom zgradom sa tri strane uokviriti

otvoreni prostor ulaska učenika u školu. Škola i dvorana bit će jedinstvena i lijepo oblikovana cjelina. Svojom veličinom dvorana će spadati u red ma-

njih dvorana. S obzirom na nedostatak raspoloživog novca za njenu izgradnju gradi se skromnija varijanta tog zdanja. Dimenzije dvorane su 27,5

x 16,5 metara, a cijelog tlocrta zdanja 32 x 24 metra. Uz dvoranu će biti svlačionice, sanitarne prostorije i spremište za športsku opremu. Dvorana će biti povezana s postojećom zgradom škole i sustavima grijanja i komunalija.

I u ovim našim novinama bilo je napisano da će se dvorana koristiti od početka školske godine, koja je u tijeku. No kako saznajemo od **Zlatka Zadrovića**, pomoćnika direktora za komercijalno-tehničke poslove GP »Dom«, koji i gradi dvoranu, izgradnja sa tehničkim pregledima trebala bi biti okončana do 15. siječnja 1993. On ističe da je razlog kašnjenja neredoviti i usporan dotok novca za izgradnju. Izvor dotoka se u međuvremenu promijenio: u početku izgradnje to je bio Općinski fond školstva, a sada, nakon ulaska Dugog Sela u sustav Grada Zagreba, to je Gradski fond. Također valja reći da u zadatku graditelja nije uređenje okoliša i nabavka opreme za dvoranu.

Osnovna građevinska konstrukcija je zgotovljena

DUGOSELSKA BRIGADA DANAS I SUTRA

U Dugom Selu je, kako je to Dugoselcima i znano, sjedište Druge gardijske brigade Hrvatske vojske. Zbog te činjenice na našim ulicama svakodnevno je vidljivo i prisustvo većeg broja vojaka. Valja također primijetiti kako je odnos građana prema tim vojacima otvoren i često neposredan. Zbog činjenice da Druga brigada ima svoje sjedište u Dugom Selu, bez obzira što se radi o postrojbi koja djeluje ili je djelovala na svim područjima Hrvatske, mnogi je ovdje nazivaju i »Dugoselska brigada«. Njen zapovjednik je VINKO UKOTA, s kojim smo razgovarali za naše novine.

Gospodine Ukota, Druga brigada, čiji ste Vi zapovjednik, zadužila je cijelu Hrvatsku svojim velikim doprinosom u domovinskom ratu. Što Vi posebno ističete kao doprinos Vaše postrojbe?

Doprinos Druge A brigade u domovinskom ratu mislim da se može istaći kroz nekoliko činjenica. Ponajprije: ta je postrojba bila neposredno angažirana na svim našim najtežim ratištima diljem Lijepe naše. Pri tome posebno ističem Sisačko-Banijsko ratište, Sunju, Južno ratište, ponajprije Dubrovnik, zatim Glina, Topusko, Kozibrod, kao i okolici Karlovca. Pripadnici naše postrojbe su na tim ratištima držali prve crte obrane. Postrojba se također istakla u oslobađanju privremeno zaposjednutog teritorija od Novog Farkašića, preko Vrtečkog, Slanog do Glinjske Poljane. Radilo se o području površine stotinjak kvadratnih kilometara. To bijaše izuzetan rezultat. Ujedno je to bilo jedno od prvih napadnih djelovanja Hrvatske vojske. Brigada je kod Novog Farkašića slomila napadnu moć oklopno mehaniziranih jedinica i pješastva, i od tog dana, a to je bilo 18. i 19. listopada 1991. g. srbočetnička vojska se više nikada nije usudila na tom ratištu ići u napad. Tenkove su od tada koristili samo kao topove i kao nepokretne vatrene točke. U toj borbi uništena su četiri neprijateljska tenka, jedan oklopni transporter, zarobljena tri tenka, jedan kamion pun municije i oko 50 četnika je ubijeno.

Koliko je žrtava položila Vaša brigada u tom ratu?

U ostvarivanju borbenih rezultata ona je neminovno imala i žrtava. Brigada je do sada, u domovinskom ratu, do danas, imala 105 mrtvih, 494 ranjenih boraca, od toga oko 30 posto njih će biti i trajni invalidi. Četrnaest naših pripadnika se vodi kao nestali, 31 obitelj je ostala bez supruga i oca, 52 djece je ostalo bez oca. To su žrtve Druge brigade u domovinskom ratu.

U odnosu na aktualne prilike u Hrvatskoj kakvi su danas zadaci Vaše postrojbe? Možete li nam također reći na kojim sve dijelovima Hrvatske je danas razmještena Vaša postrojba?

S obzirom na predstojeću zimu prvi naš zadatak je priprema naše postrojbe za rad i borbeno djelovanje u zimskim uvjetima. Drugi naš zadatak je vojno stručna izobrazba zapovjedničkog kadra. Od samog početka rata nama je nedostajalo borbene tehnike, ali i stručnog kadra za uspješno vođenje postrojbi u borbenom djelovanju. Slijedeći naš zadatak je pripremanje i opremanje za djelovanje i u najtežim borbenim uvjetima. Naša brigada je danas uglavnom stacionirana u Dugom Selu, Trsteniku, Dubrovniku i Sisku.

Vi osobno, vjerujete li da je rat u Hrvatskoj okončan?

Imajući u vidu dosadašnja iskustva mislim da rat nije završen, i da je iza nas prva faza rata, s time da će druga faza rata, po mojoj osobnoj procjeni biti kudi kamo teža, jer će trebati rješava-

O doprinosu brigade u domovinskom ratu, njenim aktualnim zadacima, životu u Dugom Selu te prijepornim pitanjima

vati mnoga pitanja koja se dosadašnjim tokom rata i borbenog djelovanja nisu riješila. Naša brigada je osposobljena i spremna, ukoliko to bude potrebno, oslobađati svaki pedalj hrvatskog područja, zajedno s ostalim snagama Republike Hrvatske, da se agresor otjera izvan granica naše države.

Znači li to da će biti još dosta posla i za Vašu postrojbu?

Biti će još dosta posla. Mi smo za to spremni i pripremamo se za to da zajedno sa ostalim postrojbama Hrvatske vojske otjeramo agresora.

Brigada je u domovinskom ratu do sada imala 105 poginulih, 494 borca su bila ranjena, među kojima će trećina ostati trajni invalidi. Poginuli borci ostavili su iza sebe 52 djece i 31 obitelj bez supruga i oca.

Dugo Selo je domicilno mjesto Vaše postrojbe. Kako ocjenjujete kontakte i suradnju s tijelima lokalne vlasti i civilnim ustanovama?

Dugo Selo, a govorim to na temelju dosadašnjeg iskustva, se pokazalo kao dobar domaćin. Dosadašnji kontakti, mada ih nije bilo onoliko koliko bi to možda trebalo, a sve zbog dosadašnjeg borbenog djelovanja brigade, bili su, ja sam uvjeren u to, izuzetno korisni i djelotvorni. Osobno nemam nikakvih primjedbi na dosadašnje kontakte s onima s kojima sam kao s predstavnicima lokalne vlasti tu kontaktirao. To je također mislim zajedničko iskustvo sviju nas u zapovjedništvu, koji smo ostvarili te kontakte.

Dozvolite i jedno pomalo neugodno pitanje za Vas. Mogu li se spriječiti povremene nemile pojave, kada je riječ o ponašanju pojedinih vojaka Vaše postrojbe? Podosta se povremeno puca na javnim mjestima, oštećivane su i neke gostionice i sl. Da li je to »normalno« i razumljivo ponašanje onih koji su sudjelovali u teškim i opasnim bitkama u obrani Hrvatske, koji su svojim očima promatrali smrt?

Ti problemi u ponašanju pojedinaca nisu prisutni samo u Dugom Selu. Ne treba tu pitati da li se ti problemi mogu rješavati. Oni se moraju rješavati. Ja mogu razumijeti mladiće koji su bili u ratu od samog njegovog početka do današnjih dana, da su oni prošli mnoge strahote i golgote, da su pored njih ginuli njihovi prijatelji, da su pored njih teško ranjavani također njihovi, možda i najbolji prijatelji, sa kojima su zajedno izvodili

akcije i borbena djelovanja. Na njih, u to ne treba sumnjati, je palo nebrojeno granata i pješčkog streljiva – ali to ne može i ne smije opravdavati nikakvo negativno ponašanje pojedinaca. Ja sam imao kontakte i s vlasnicima oštećenih kafića. Po svakom saznanju poduzimane su i sa svim određene mjere. Držim da smo obuzdali i smanjili u Dugom Selu takve nemile pojave. No moguće je da toga bude i dalje. No vjerujte mi da ću ja kao zapovjednik brigade i moji suradnici poduzimati sve da ne bi došli u situaciju nepovjerenja i suzdržanosti prema našim vojacima, kakvoj je bila izložena bivša jugovojška. Ovdje bih također upozorio da u Dugom Selu egzistira ne samo Druga A brigada nego da ima mladića koji su i u raznim drugim postrojbama stacioniranim diljem Hrvatske. A svi neredi vojske se nažalost, često nepravedno i neosnovano, onda pripisuju našoj brigadi. Zato molim da se nastoji, kada se takvo nešto dogodi, uzeti precizne podatke o izgređnicima. A oni koji su oštećeni neka slobodno s podacima dođu do mene i neka onda računaju na moju pomoć i na to da ću ja kao zapovjednik brigade sve poduzeti da te probleme riješimo tako da se oni više ne ponove. Ti naši mladići su mnogo toga prošli, pa kada popiju koju čašicu onda postaju na sve spremni. Prema mojim informacijama broj takvih nemilih pojava se ipak smanjuje. No to ne znači da smo sve probleme riješili. Trajno i odlučno nastojati ćemo ih rješavati.

Kako gledate na traženje dugoselskih civilnih struktura da Vaš bolnički stacionar počne služiti i civilnom zdravstvu, odnosno da novostanovljeni Dom Hrvatske vojske bude dat na korištenje civilnim ustanovama?

Nedavno smo na jednom sastanku tu u Područnom uredu Dugo Selo razgovarali i o tome. Ja kao zapovjednik svoje postrojbe u Dugom Selu ne mogu u konačnome donositi o tome odluku. Ja mogu samo nastojati da se u Dugom Selu sadržaji nepotrebno ne dupliraju, da ono s čime raspolaže Hrvatska vojska da to bude na raspolaganju i na korist svim građanima Dugog Sela. Za odluku o tome nadležno je Ministarstvo obrane, a ne ja, koji obavljam drugu funkciju. Što se tiče današnjeg Doma HV, ukoliko naša brigada i po završetku rata ostane u Dugom Selu, mislim da bi bilo logično da Druga brigada ima jedan takav kutak u kojemu će upražnjavati potrebe gardista. Budemo li mi nudili samo krevet, hranu i vojnostručnu obuku mislim da nećemo zadovoljiti potrebe tih mladića. To su sve mladi ljudi, koji pored sadržaja koje im možemo ponuditi, traže i dodatne aktivnosti. No protiv sam da se u Dugom Selu prave paralelni programi stranih jezika, športa ili nečeg drugog. Sve to bi trebalo koordinirati s civilnim strukturama u Dugom Selu. To znači i to da Dom ako je od Druge brigade, da ne treba služiti samo njoj, nego i svim građanima Dugog Sela, koji imaju afiniteta prema sadržajima koji će se u njemu nuditi.

Nejasnoća postoji i glede korištenja neka-danšnjih vojnih stanova, posebno kada je riječ o obvezi stanara da podmiruju osnovne troškove stanovanja. Što nam o tome možete reći?

Svi vojni stanovi su do nedavno bili u nadležnosti Republike Hrvatske. Sada, od nedavno su ti stanovi dati u ingerenciju Ministarstva obrane, koje treba imovinsko pravno njih riješiti u odnosu na njihove bivše korisnike, u odnosu na bivšu armiju. Poslije toga će ti stanovi najvjerojatnije biti dati u nadležnost garnizonima. A pošto je brigada ujedno zapovjedništvo garnizona, formirala bi se komisija koja bi prema kriterijima i prioritetima dodjeljivala te stanove. No mi sada ne možemo imati nikakav utjecaj na te stanove, pošto oni nisu naši, nisu u našoj ingerenciji. U tim se stanovima nalaze gardisti, i to ne samo iz naše brigade, nego i iz ostalih postrojbi, kao i neki dugoselski mladići. U nekima se nalaze i pripadnici MUP-a, odnosno izbjeglice. Mi tu nad stanovima i njihovim stanarima danas nemamo nikakve ingerencije, mada znam da je to problem, pogotovo ako se događa ako netko ne plaća plin, vodu ili struju, koja se koristi i troši u tim stanovima. No ja vjerujem da će se i ta pitanja kroz neko kraće vrijeme riješiti. Ja mogu, ukoliko iz moje postrojbe netko ne podmiruje te obaveze, samo predložiti da mi se dostavi spisak takvih pa ću ih ja i zbog toga onda pozvati na odgovornost, upozoriti ih na dužnost da podmiruju svoje građanske obaveze.

U Dugom Selu se mogu čuti i glasna razmišljanja o tome da li će i nakon rata HV biti stacionirana u dugoselskoj vojarni. Možete li nam odgovoriti na tu dilemu?

Ja nemam ni ovlaštenja ni nadležnost za utvrđivanje gdje će i kako nakon oslobođenja biti locirana Hrvatska vojska. Na nivou Ministarstva obrane postoji posebna stručna ekipa koja se bavi tim pitanjima, i koja će bez obzira na pojedinačna htijenja i želje, kako drugdje tako i za Dugo Selo, donijeti svoje odluke o tome gdje će i na koji način biti locirane pojedine postrojbe Hrvatske vojske. Ja mogu samo citirati gospodina Prajka, koji je s time u vezi odgovorio da će svi oni objekti koji ne budu na uporabi Hrvatskoj vojsci biti stavljeni na raspolaganje Republici Hrvatskoj te će se onda na toj razini utvrđivati buduće namjene za svaki pojedini od tih objekata.

Na kraju još jedno pitanje upućeno Vama osobno. Ove ratne neprilike su Vas dovele u Dugo Selo. Kako ste ga Vi doživjeli, što Vas je dojmilo a što mu zamjerate?

Nakon 13 godina življenja u Zagrebu ratne neprilike su me dovele i u Dugo Selo kao zapovjednika postrojbe. Ja sam osobno, to doduše ne mogu tvrditi u ime svih svojih suradnika, mada među njima ima i podosta Dugoselaca, naišao na jedan jako srdačan i otvoren prijem u svim strukturama s kojima sam kontaktirao. Mislim da nije bilo ni jednog pitanja koje bi završilo sa razmimoilaženjem. Uvijek smo tražili i pronalazili najbolja rješenja, kako za Drugu brigadu tako i za građane Dugog Sela. Do sada nisam naišao na neku neugodnost i prepreku ni doživio neko razočaranje u Dugom Selu. Druga brigada djeluje i živi u Dugom Selu, zajedno s više tisuća drugih građana, zbog toga je nužna međusobna suradnja i dogovor. Do sada je to funkcioniralo i ja ne vidim ni jedan razlog i ni jednu prepreku da to ne bude i nadalje tako.

Utemeljena podružnica HVIDR-e

Udruga Hrvatskih vojnih invalida domovinskog rata utemeljena je svojom podružnicom i u Dugom Selu. Utemeljenje bijaše 13. listopada 1992. g. Na osnivačkoj skupštini podružnice HVIDR-e, pri Drugoj djelatnoj brigadi u Domu HV u Dugom Selu, Skupštinu je otvorio predsjednik inicijativnog odbora dr. Ivica Istuk. Uz uobičajeni protokol rada, prigodnu riječ imali su: zapovjednik brigade Vinko Ukota, predsjednik HVIDR-e Željko Klemenčić, zapovjednik 3. operativne zone Božo Budimir, zapovjednik 53. samostalne bojne Dugo Selo Nikola

Tominac, predsjednik Područnog ureda Grada Zagreba Dugo Selo Marijan Šola i zapovjednik Policijske postaje Dugo Selo Vlado Kožar. Predsjednik HVIDR-e, koji je s nekolicinom osnovao ovu izvanstranačku i dobrovoljnu organizaciju krajem 1991. godine, dok su ležali u bolnici u Božidarevićevoj, posebno je napomenuo da invalidi preko svojih podružnica moraju pokretati sami sebe da rade na ostvarivanju svojih prava. Tim i takvim svojim djelovanjem oni daju jaku moralnu podršku našim dečkima na bojištu, koji u HVIDR-i mogu vidjeti invalide

neslomljenog duha, koji doživotno isijavaju ljubavju prema Domu, za koji su se bili i sami borili s puškom u ruci. Šest tisuća invalida raznih nacionalnosti broji ova organizacija sa sjedištem u Zagrebu. Za riječ su se javili i neki invalidi koji su trenutno na oporavku u Varaždinskim toplicama. Oni spominju nepravednu raspodjelu robe namijenjene svim ranjenim pripadnicima Druge A brigade, i neodgovorno ponašanje pojedinih pripadnika oružanih snaga iz susjedne BiH. HVIDR-a je utjecala i na smjenjivanje jednog liječnika u Božidarevićevoj, zbog nekoret-

nog ponašanja prema ranjenim pripadnicima HV. Predsjedništvo podružnice u ime svih svojih članova (invalida) duboko zahvaljuje na prvom novčanom prilogu predanom od predsjednika podružnice HSP-a Dugo Selo Nenada Sedlara i ustupku prostorija stranke na privremeno korištenje, dotle dok podružnica HVIDR-e ne osigura sebi prostor za stalani rad. Ranjeni pripadnici 53. samostalne bojne, iako ne spadaju pod Drugu A brigadu, imat će članstvo u spomenutoj podružnici. Predsjedništvo podružnice, izabranog tajnim glasovanjem, obvezalo

se da će dati sve od sebe kako bi pomoglo svojim dečkima-invalidima i zajedno s njima pristupiti rješavanju svih nesređenih teškoća. Primjera radi, jedan dečko, pokušavajući pomoći svom suborc u minskom polju, i sam je stradao i ostao bez noge.

Od tog događaja prošlo je više od šest mjeseci, a taj čovjek, pošto nema gdje spavati, i dalje spava u vojarni bez riješenog stambenog pitanja, iako je u nekoliko navrata predavao molbu za stan.

Adrijan Lisičak

PRIMJERENIJE DO OSOBNIH ISPRAVA

Početak listopada u dugoselskoj policijskoj postaji okupili su se najviši dužnosnici Policijske uprave Zagreb, zapovjedničko osoblje dugoselske policijske postaje, čelnici dugoselskih poduzeća i dužnosnici Područnog ureda Grada Zagreba Dugo Selo. Tim okupljanjem i Policijska uprava Zagreba i Policijska postaja Dugo Selo izrekli su i očitovali zahvalnost svima onima koji su pomogli te time i omogućili rekonstrukciju zdanja dugoselske Policijske postaje. Tim zahvatom odijeljeni su operativni i upravni dio policijske postaje. U ovom drugom dijelu građanima se izdaju razne osobne isprave. Donedavno su u istom prostoru zajedno čekali prekršitelji zakona neko saslušanje i građani koji su podnosili zahtjev za nekom od osobnih isprava. Sada su ti uvjeti neusporedivo primjereniji.

Svojim donacijama Policijsku postaju Dugo Selo pomogli su Mipel, Šljunčara, Obrada kame-nena Varga, Trgovačko poduzeće Dugo Selo, Trgovačko poduzeće MPG, Trgovačko poduzeće VAL, Područni ured Dugo Selo i dr.

ji su podnosili zahtjev za nekom od osobnih isprava. Sada su ti uvjeti neusporedivo primjereniji.

Svojim donacijama Policijsku postaju Dugo Selo pomogli su Mipel, Šljunčara, Obrada kame-nena Varga, Trgovačko poduzeće Dugo Selo, Trgovačko poduzeće MPG, Trgovačko poduzeće VAL, Područni ured Dugo Selo i dr.

Lovci skrbe i za ranjenu divljač

Lovstvo na dugoselskom području

Skrb povećala broj divljači

Lovstvo na području Dugog Sela ima dugu tradiciju. Brojno stanje divljači je bilo zadovoljavajuće sve do prije desetak godina, kada je zbog narušene ravnoteže i sv. većeg utjecaja čovjeka došlo do značajnijeg pada matičnih fondova svih vrsta koji ovdje obitavaju. Neke vrste su došle na sam biološki minimum. Trčka je autohtoni stanovnik ovog područja ali je ona postala uz zeca najugroženija, zbog sve češće upotrebe novih pesticida kao i gubitka prirodnog staništa, koji su uvjetovali znatno smanjenje njihovog broja. Može se reći da je ona na nekim dijelovima i posve nestala. Na područjima sjeverno od ceste Zagreb - Bjelovar više ne možete vidjeti jata trčki, koje su se inače u ovo doba godine pripremale za zimu. Istina je da smo mi tome znatno pridonijeli, jer se u velikim projektima i programima stvaranja novih poljoprivrednih površina nije o tome vodilo računa. Netko bi mogao reći da je važnija poljoprivredna proizvodnja nego opstanak nekih vrsta, ali se već sada uviđa da mora biti životnog prostora za cjelokupnu floru i faunu, koji su bitni čimloci biocenoze. Gubitak nekih vrsta i nedostatak remiza na uređenim poljoprivrednim površinama može smanjiti i poskupiti poljoprivrednu proizvodnju, a da ne govorimo o onome što nema cijene: a to je očuvanje okoliša u kojem živimo.

Sve lovačke organizacije su morale tada mijenjati bitno uzgojnu politiku i planove gospodarenja, kako bi očuvali nacionalno blago koje im je društveno-politička zajednica dala na gospodarenje. Provođene su permanentne akcije zaštite sa intenzivnim unošenjem jedinki pojedinih vrsta, kako bi se popunjivali matični fondovi. Članovi lovačkih društava su pušku sve više zamijenili sa alatom, pa se je prišlo izgradnji prihvatilišta, visokih čeka, sjedalice i drugih lovno tehničkih objekata. Odstrel divljači je maksimalno racionaliziran, a neke vrste su se u pojedinim lovištima prestale loviti.

Brojno stanje divljači se redovno pratilo bilo prebrojavanjem ili promatranjem. Tako da je na osnovi ovih metoda utvrđeno da su napori lovačkih društava u razdoblju 1987. - 1991. godine urodili plodom, jer je došlo do povećanja brojnog stanja svih vrsta divljači, što je vidljivo iz ove tabele.

MATIČNI FOND DIVLJAČI

	1987. g.	1991. god.	Razlika
Jélen	6	10	+4
Sma	766	840	+74
Fazan	874	2125	+1251
Zec	895	1279	+384
Trčka	132	168	+36

Ako ove rezultate pokušamo pretvoriti u novčanu vrijednost u navedenom razdoblju vrijednost matičnog fonda divljači je porasla za oko 93.500 DEM.

Nakon što su se fondovi djelomično popunili, neka društva su se počela baviti lovnom turizmom da bi se došlo do novčanih sredstava, koja su se potom opet ulagala za nabavu divljači ili u izgradnju lovnotehničkih objekata. L.D. »ZEC« Oborovo, »STRDELAC« Jezevo, »SRNA« Lupoglav, »SRNJAK« Dugo Selo su većinom 5-15% godišnjeg plana odstrela plasirali na inozemno tržište putem lovno turizma. Naša lovišta su postala poznata i izvan naših granica tako da su nas i ove godine obilazili strani lovci, koji su ovdje uživali u lovu prepelica.

Tijekom osmog i devetog mjeseca ostvareno je preko 150 noćenja stranih lovaca, koja nisu nigdje evidentirana, iako je to također indirektni prihod od lovstva. Lovačka društva su samo u ovoj ljetnoj sezoni ostvarili prihod od 10.000 DEM.

Inozemni lovci nam redovno prigovaraju da na našem području nemamo smještajne kapacitete, koji bi zadovoljavali njihove potrebe. Pa se je već u nekim društvima počelo razmišljati o preuređenju postojećih lovačkih domova za namjenu. Naša lovišta uz inozemne goste privlače i lovokradice, s kojima ima sve više problema, te se nadamo da nam oni neće uništiti višegodišnji trud.

Ovo lovno područje imade sve uvjete za daljnji razvoj lovno turizma, ali u tom slučaju lovci ne smiju biti prepušteni sami sebi, već im se mora pružiti materijalna i stručna pomoć.

Sve više dolazi do izražaja progresivni način razmišljanja u lovstvu, pa polako otpadaju članovi društava koji se teže prilagođavaju novonastaloj situaciji, a pogotovo ukoliko ne mogu zadovoljiti sve veće obaveze koje stoje pred njima. Razvoj lovstva će brže ići ukoliko se ispune neki od sljedećih preduvjeta: kvalitetni zakonski propisi, racionalno gospodarenje postojećim matičnim fondovima, veća ulaganja u nabavu divljači i lovnotehničke objekte te očuvanje biocenoze.

Mr. VELIMIR SRUK

Kinološko društvo Dugo Selo

organizira

u subotu 7. studenoga 1992. g. u 8 sati, u Lovačkom domu u Trsteniku smotru, utakmicu i demonstraciju lovačkih i sluzbenih pasa

U pripremi Radio Martin

U večernjim satima, na UKV frekvenciji od 96,7 MHz, u samom Dugom Selu, može se slušati radio postaja Dugo Selo. Signal se emitira iz prostora uz dugoselsku Pučku knjižnicu. To emitiranje ima samo pokusni karakter. Istodobno pripreme za ozbiljniji start radio postaje su u tijeku. Na vrhu Martin Brega se priprema postavljanje antenskog stupa, za koji su već postavljeni betonski temelji. Kada postaja krene, a bit

će to vjerojatno još ove godine, ona će se čuti i do Zagrebačke Dubrave te na području susjednih općina. Radio postaja će biti plod suradnje Narodnog sveučilišta i privatnih poduzetnika, koji su pritom vlasnici opreme.

Neuspjeli pokušaj pokretanja lokalne radio postaje potkraj prošle godine uvjetovao je sada obazrivije najave i temeljitije pripreme za početak njenog rada.

Sa skupa u Područnom uredu u Dugom Selu

Piše čitatelj

Kada nogostup u Rugvičkoj ulici?

Koja li je to u Dugom Selu Rugvička ulica? - mnogi će se upitati.

Za one koji nisu upoznati: to je bivša Domitrova preko željezničke pruge.

Ta ulica ili taj dio mjesta Dugog Sela kao da je »zaboravljen«. Ulica je asfaltirana prije tridesetak godina. Mjesni vodovod i plinovod jedva je prešao željezničku prugu (navodno je to bila glavna prepreka) prije dvadesetak godina. Dobila je ulica i kanalizaciju prije desetak godina i prve telefone prije šest godina.

Udaljenost ulice od samog centra Dugog Sela (cca 10 minuta pješice) kao i prethodno navedeno, ukazuje na značaj te ulice. Ona je danas dio dugoselskog naselja s one strane željezničke pruge, koji je iz dana u dan i sve gušće naseljen.

Morali bi biti zadovoljni kada bi mogli hodati istom ulicom bezbrižno bez straha da vas ne okrzne osobni automobil, kamion, traktor, autobus ili pak robusni vozač motora. Kada padne kiša morate dobro paziti da vas »živahni i pažljivi« vozači ne zaliju od glave do pete. Morate biti brzi i trčati u susjedna dvorišta da se spazite.

Opasnost ulice bez nogostupa sa dva opasna zavoja i prijelazom preko željezničke pruge te velikim prometom ne treba suviše opisivati, a da se shvati koliko je nogostup neophodan.

Ulica broji cca 100 obiteljskih kuća i sigurno još toliko žitelja. Među stanovnicima te ulice, preko željezničke pruge do mosta potoka Crnec, živi i velik broj školske djece, koja se, kada je nastava poslije podne, vraćaju kući po neugodnom i nesigurnom mraku. Nije ugodno prolaziti ulicom ni starijim osobama kao ni majkama s djecom.

Pročitavši članak »Dogodine: 6 km nogostupa« u prošlom broju Dugoselske kronike obradovali smo se, nadajući se da ćemo i mi »ispod pruge« doći na red.

Ali pročitavši članak radost se pretvorila u razočaranje.

Pišem u ime svih žitelja ove ulice, jedne od najstarijih ulica Dugog Sela, na koju kao da se zaboravilo, da joj je nogostup toliko potreban.

Kad bi dobila nogostup bila bi sigurnija i vjerujem da bi mnogi žitelji dobili želju da prošetaju i do mosta potoka Crnec ili do Ribičke kolibe i njezinog jezera.

Božena Carić, umirovljenica

Novi ravnatelj Centra Stančić

Novopostavljeni ravnatelj Centra za smještaj i rehabilitaciju u Stančiću je pedesetogodišnji magistar Božo Svirac.

On je temeljem Odluke Ministarstva rada, socijalne skrbi i obitelji tu dužnost preuzeo 1. listopada

1992. g, s time da je prije toga bio direktor Centra za odgoj, obrazovanje i osposobljavanje Gornje Prekrižje u Zagrebu. Dosadašnji ravnatelj Vladimir Begić raspoređen je na druge odgovarajuće poslove u okviru te ustanove.

Novi predsjednik MZ Dugo Selo

Novi predsjednik MZ Dugo Selo je Darko Tomašić, nastanjen u Zagrebačkoj ulici.

Predsjednika imenuje Skupština mjesne zajednice, koja pri svom sastajanju nije uspjela okupiti

kvorum. Zbog toga je Savjet MZ preuzeo odgovornost imenovanja te gospodina Tomašića imenovao predsjednikom MZ. Tajnik MZ je od ranije Zvonko Talan, koji tu funkciju obavlja profesionalno.

Dugoselska crna kronika

Krivolov sve »sladi«

Domoci se na lak način nekoliko desetaka kilograma kvalitetnog i skupog mesa - iskušenje je kojemu mnogi ne odoljevaju te krenu putem stramputice. Iskušenje je tim veće kako su zamrzivaci sve većeg broja građana prazniji. Nako to nije ni tako teško učiniti. Valja samo skrovito ući u naša lovišta, ubiti divljač i hitro se domoći vlastite kuće ili vlastitog doma. Pojava krivolova na dugoselskom području nisu dakako novija pojava. Novija pojava je da se, čini se, povećava broj onih koji se u tome idu okušavati, i to ne samo žitelji dugoselskog područja, nego pristižu mnogi svojim automobilima i iz Zagreba. Zbog toga područjem lovišta, poglavito noću, patroliraju redoviti djelatnici naše policijske postaje, a i dojava naših građana, a posebno lovaca, također mogu biti dragocijne. Ponekad je dovoljno zapisati registrarske oznake sumnjivog automobila.

Mi bilježimo tako uhicenje krivolovaca u Rugvici, iza ponoći 10. listopada 1992. g. Sama priča je započela nekoliko sati ranije. Dvojica prijatelja, nastanjena u Zagrebu, gdje zajedno rade u istom poduzeću, čak i relativno visoko u njegovoj hijerarhiji, vozili su se svojim gofom nasipom Save, imajući sa sobom i dva snažna reflektora, s kojima su osvjetljavali i »dizali« divljač te je ubijali. Tu noć su to radili na području Prevlake, u lovištu Lovačkog društva Zec Oborovo, označenog brojem 7. Policijska patrola u Rugvici našla je u njihovom gofju 7 svježe ubijenih zečeva i tri vrijedne puške, koje su im i oduzete. Jedan od dvojice je zbog istovravnog nedjela već bio kažnjavan. Po svemu sudeći toj dvojici to ne bijaše prvi noćni lov u dugoselskim lovištima.

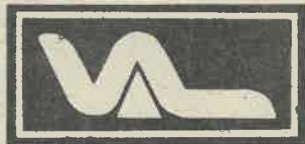
U dugoselskoj Policijskoj postaji doznali smo također da to nije jedini slučaj krivolova proteklih mjesec dana kojega njeni djelatnici trenutno kriminalistički obrađuju.

Otkrilo ga otpusno pismo

U prošlom broju naših novina pisali smo o lopovu koji ulazi u vikendice dok su njihovi vlasnici zabavljeni radovima uokolo njih, te odnosi vrijedne stvari, odnosno novac. Vlasnici vikendica, boraveći u njihovoj neposrednoj blizini, običavaju širom otvoriti i vrata i prozore, »da se sve dobro prolufta«. To bi lukavo koristio lopov za tih ulazak i izlazak iz vikendice. Sada možemo reći da je taj lopov uhicen. Trag kojim je uhicen također je pomalo neobičan. Možemo reći da je lopov imao peh. Vjerojatno upozoren i napisom u našim novinama građani su postali oprezniji krećući se uokolo svojih vikendica pa je pri jednoj provali na Jakovu on bio uočen te primoran na veoma hitar bijeg. Prilikom bijega nije lopov imao sreće: iz džepa mu je ispalo otpusno pismo iz zatvora, sa odsuđenja za tvorske kazne. Njime se doznalo da se radi o dvadesetosmogodišnjem S. T. bez stalnog mjesta boravka, sa područja Ivančića Grada, koji je i do sada bio više puta kažnjavan, a i znan policijskim djelatnicima kao siklon kradama. Nakon toga lopova nije bilo teško pronaći ni uhititi. Kriminalističkom obradom utvrđeno je da je on na dugoselskom području, na isti način, izvršio pet provala i krađa. Po uhicenju on je odveden u Istražni centar Okružnog suda u Zagrebu.

DOBROTVOR IZ VLASTITOG

PROFITA

Ivan Šarić i njegova firma VAL na traženje za pomoć nikada nisu rekli ne

Na popisima dobročinitelja i sponzora u Dugom Selu posvuda je, gotovo neizostavno, i ime tridesetčetverogodišnjeg Ivana Šarića, Dugoselca iz Zoričeve 140, i njegovog poduzeća »VAL«, kojemu je on i direktor. Zbog toga je naša redakcija u više navrata i sa više strana poticana da piše o Šariću i njegovoj firmi, jer on to svakako zaslužuje. Poveći je popis onih kojima je iz tog izvora dotekla pomoć. VAL je u školskoj godini 1991/92. plaćao školski obrok za sve učenike prognanike i izbjeglice u sve tri dugoselske škole. Škole su mu samo slale mjesečne fakture. Za povećani broj učenika on je dostavljao školski pribor i školske torbe. U počecima formiranja Hrvatske vojske znatnije je pomagao opremanje dugoselske Druge A brigade. Dugoselskom 153. samostalnom bataljunu poklonio je 70 pari čizama, potreban kancelarijski materijal, iskaznice. VAL je bio donator i dugoselskog Caritasa i Crvenog križa i Centra za socijalnu skrb.

Sa tri kasetofona, jednom manjom muzičkom linijom i priborom za pisanje pomogao je dugoselski dječji vrtić. Dugoselskoj Narodnoj obrani poklonio je kompjutersku konfiguraciju, a Policijskoj postaji telefaks. Nije izostalo ni njegov dio pomoći, kad se prikupljalo za Herceg Bosnu.

U namjeri da saznamo više o njegovu donatorstvu, motivima njegova pomaganja, pa i njegovom poduzeću, posjetili smo ga u zagrebačkom predstavništvu VAL-a u Vrbanicevoj 50.

Na traženje popisa svih donacija i njihovih vrijednosti Šarić nam je odgovorio:

»Ja nemam posebnu dokumentaciju o donacijama. Teško bi se ovako mogao i sjetiti na koje smo sve strane pomagali, negdje više, negdje manje. Među obimnom poslovnom dokumentacijom postoje doduše sve fakture, no kome bi moglo pasti na pamet da gubi vrijeme i sada to posebno istražuje. Rekao bih samo da je moje poduzeće bilo do-

natorom i niza drugih humanitarnih akcija izvan Dugog Sela, a znali smo pomagati i neposredno pojedine obitelji, posebno bilježnicama i školskim priborom. Veliki smo sponzori i humanitarnog koncerta »Zagrebačka katedrala« u dvorani »Lisinski« 30. ovog mjeseca. Kamo sreće da se u Hrvatskoj uspostavi snažan i zdrav gospodarski sustav u kojemu neće trebati takvih pomaganja i takvih donatorstva.

Vas osobno zapravo ništa ne obvezuje na to da pomazete. No koji u to motivi u Vama da to ipak činite?

Nema tu neke velike mudrosti. Jednostavno se radi o potrebi i želji da se pomogne, pogotovo ako procjenim da bi moja pomoć dobrodošla, da bi nešto s mjesta pokrenula i unaprijedila. Svoj osobni probitak i uspjeh ja također smještam u okviru cijele Hrvatske. Istinski moj boljitak može se dogoditi samo ako se dogodi boljitak cijele Hrvatske. Držim da se bitni pomaci moraju dogoditi globalno, šire, da bi se onda dogodili na razini jedne osobe ili mene kao poduzetnika. Ne bih mirno mogao spavati ako bih promatrao samo svoju zaradu ne osjećaju muku i čemer svoga naroda i svoje države. Bude li VAL i dalje dobro poslovao, a daj Bože da se to dogodi, spreman sam i dalje pomagati i pomoći svima kojima je moja pomoć potrebna i korisna.

Dozvolite i jedno provokativno pitanje. Pomažući u Dugom Selu ne činite li Vi istodobno i tržišni marketing za vašu firmu?

Očito je da sumnjate u krajnju poštenost mojih nakana. Moj odgovor na to pitanje je slijedeći: Dugo Selo je premalo tržište i ne baš izazovno za moje poduzeće. Dovoljno je reći da je ostvareni promet moje firme u Dugom Selu manji od pomoći koju sam dao na više strana u Dugom Selu. Ja i moja obitelj ipak živio u Dugom Selu, ja sam tu i radio u organu uprave, iskreno želim i iskreno me raduje svaki napredak Dugog Sela. Trajno sam

Ivan Šarić

spreman, u okviru svojih mogućnosti, taj napredak i podržavati i pomagati.

Molim Vas da nam predstavite i svoju firmu?

Od kuda da počnem? Od sadašnjosti ili prošlosti? Počeo sam s privatnom firmom, zajedno s kolegom 1989. g. Danas kada to promatram bio je to ludo hrabar potez. Počeli smo se baviti djelatnošću kojom se do tada nismo bavili, nismo poznavali ni tržište ni dobavljače ni organiziranu prodaju. No cjelodnevnim predanim radom ipak smo uspjeli organizirati firmu koja uspeva poslovati i koja se održala na našem tržištu, i koja ima vlastite planove o svom širenju. VAL je registriran sa sjedištem u Dugom Selu, kao poduzeće koje se bavi trgovinom školskim priborom, kancelarijskim materijalom, uređskom tehnikom i svim vrstama papira. Dobro smo pokrili Bjelovar i Zagreb, a sada se širimo i na druga područja Hrvatske. Kupili smo zagrebačko poduzeće »Birocentar«, kojemu je prije toga duže vrijeme bio blokiran žiro račun i koje se bavilo istovrsnom djelatnošću kao i naše poduzeće. S novim poduzećem otvorit ćemo prodajne centre u Rijeci i Splitu te tri maloprodaje u Zagrebu. U toku su pripreme za organiziranje i holding poduzeća, u čijem središtu bi bio VAL. Uskoro svoju maloproduju otvaramo i u Obrazovnom centru MUP-a Hrvatske.

Dobru smo poslovnu suradnju ostvarili s Narodnim Novinama, Mladosti, Znanjem, s kojima smo i poslovni partneri u nizu poslova. To bi bilo o VAL-u najkraće što se može reći, s time da je njegov najveći neprijatelj inflacija od koje strepi ne samo naša firma nego i cijelo gospodarstvo Hrvatske.

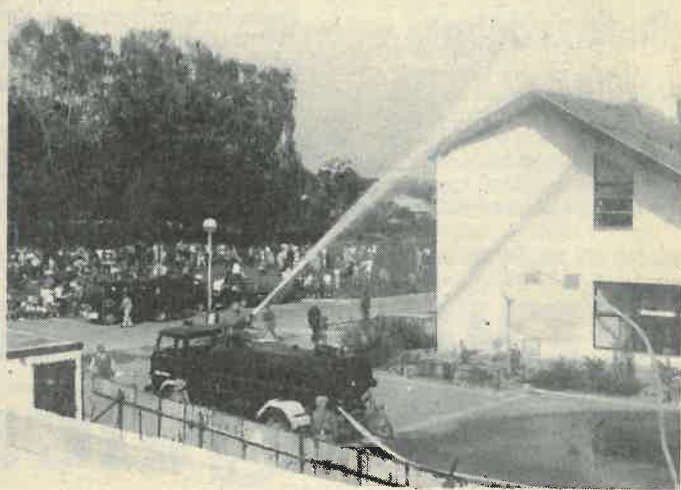
VATROGASTVO

Promjena ustrojstva

Ulaskom dugoselskog područja u sustav Grada Zagreba nastale su i znatnije promjene i u vatrogasnom organiziranju. Od sada će i sva dugoselska dobrovoljna vatrogasna društva raditi u okviru sustava Vatrogasnog saveza Zagreb. U tom smislu Vatrogasni savez općine Dugo Selo morao je donijeti odluku o raspuštanju Predsjedništva općinskog Vatrogasnog saveza te utvrditi prijedlog članova vatrogasnog Načelnništva, koje će djelovati kao operativni organ u okvirima Područnog ureda Dugo Selo. To Načelnništvo preuzima sve funkcije i zadatke dosadašnjeg Predsjedništva. U njega je predloženo 13 članova: dva predstavnika iz svakog Požarnog rajona. Vatrogasni savez Zagreb odbio je taj prijedlog tražeći poštovanje Odluke Skupštine Vatrogasnog saveza Zagreb, prema kojoj dugoselsko Načelnništvo može imati najviše 7 članova. Udovoljavajući tom traženju Skupštini Vatrogasnog saveza Zagreb upućen je slijedeći prijedlog: Josip Kelšin je predložio za načelnika, ing. Mirko Remenar za zapovjednika te Slavko Debak, Marijan Durinec, Stjepan Graberec, Stjepan Vlahović i Stjepan Koledić za članove. Taj je prijedlog upućen na verifikaciju Savjetu za stručno tehničke poslove Vatrogasnog saveza Zagreb. Bude li prihvaćeno predloženo Načelnništvo ono će preuzeti i odgovornost za vođenje vatrogastva na području Područnog ureda Dugo Selo. Sve te promjene u vatrogasnoj organizaciji ne bi smjele negativno utjecati na razvitak i opstojnost vatrogasnih društava. Ne samo da promjene ne smiju imati negativnog odraza na ukupno stanje vatrogastva, već se od njih očekuju da one unaprijede cjelokupan sustav vatrogastva.

I. K.

Vježba gašenja škole u Rugvici

Vježba evakuacije i gašenja

Prema Napatku Štaba vatrogasne brigade o održavanju taktičkih vatrogasnih vježbi u svim Protupožarnim rajonima postupio je i II Požarni rajon. Štab rajona je razradio taktiku vježbe odredio vrijeme i mjesto njenog izvođenja, te s time u svezi zadužio pojedine vatrogasne jedinice. Za vježbu odabrana je zgrada osnovne škole »Stjepan Radić« u Božjakovini. Vježba je započela 25. rujna 1992. g. u 16,00 sati davanjem uzbune svim vatrogasnim jedinicama u Požarnom rajonu.

U sklopu vježbe, a prema ranije napravljenom planu, hitno su evakuirana djeca iz školske zgrade, te lokalizirana zamišljeni požar u kotlovnici i školskoj kuhinji. Akciju spašavanja i gašenja izveli su članovi DVD Brckovljani. Istovremeno su članovi DVD Gračec lokalizirali požar u unutrašnjoj zgradi i spriječili da se požar proširi na ostale prostorije. Oni su vodenim topom gasili krovnu površinu. DVD Hrebinec je istovremeno gasio površinski požar te štiti školsku zgradu sa vanjske strane te pomagao kod evakuacije učenika pomoću vatrogasnih ljestava. DVD Stančić-Štakovec obavio je zadatak opskrbe vodom vatrogasnih cisterni iz podzemnih i nadzemnih hidranata te pomagao kod akcije spašavanja. Iz požarnog rajona nije sudjelovao u vježbi DVD Prikras, koji danas nije ni sjena svom nekadašnjem djelovanju. Zaključno se može reći da je sama vježba uspjela. To su na kraju vježbe istakli i predstavnici Vatrogasnog saveza općine Dugo Selo i Vatrogasnog saveza Zagreb, koji su pratili i stručno analizirali izvođenje vježbe. Valja izreći zahvalnost ravnatelju i osoblju škole »Stjepan Radić«, koji su puno pomogli da se vježba uspješno sprovede. Bila je to vježba kakvih bi svakako trebalo biti i više, da se provjeri pripremljenost i isposobljenost samih vatrogasaca, stanje njihove opreme i tehnike. Kasno je za takvu provjeru kada bukne negdje požar. Vježba je imala i svoju odgojnu, požarno preventivnu funkciju i prema učenicima, koji su bili ili evakuirani ili su promatrali tijek vježbe.

JOSIP KELŠIN

Sve bijaše spremno za evakuaciju učenika

Vrtić ponovo pun

Veliki povratak djece u vrtić. Tu vijest možemo posebno zabilježiti nakon prošle školske (i vrtićke) godine, kada je vrtić pozivao roditelje da upišu i dovode djecu u vrtić, čiji kapacitet je bio tek upola popunjen. Ta činjenica je sigurno i pokazatelj poboljšanja ukupnog stanja u društvu, pa i smirivanja situacije kada je riječ o ratu i ratnim opasnostima.

Prema riječima Ljiljane Buhač, ravnateljice vrtića, u njemu je sada u devet grupa zbrinuto ukupno 263 djece, što je i njihova krajnja mogućnost prihvata djece. O njima u vrtiću skrbi ukupno 31 zaposleni radnik. Zbog prenapučenosti vrtića roditeljima dvadesetak djece odbijeni su zahtjevi za prihvatom i smještajem njihove djece.

Mjesečna cijena koštanja vrtića ista je kao i u Zagrebu i utvrđuje se prema zajedničkoj skali. Cijena se kreće u rasponu od dvije i pol do pet i pol tisuća, s time da većina roditelja plaća doljnji iznos. U vrtiću nema prognanika i izbjeglica, jer oni nemaju pravo na nikakav povlašteni status.

Gospođa ravnateljica posebno ističe: »Prema općoj ocjeni, a to je i vidljivo, radna disciplina u vrtiću je osjetno poboljšana tijekom po-

Ravnateljica vrtića Snježana Buhač

sljednjih godinu dana, a posebice razina stručno-pedagoškog rada sa djecom. Nabavkom igračaka i opreme osjetno su poboljšani i uvjeti smještaja i aktivnosti djece. Rodite-

ljima je danas i isplativo dovodenje djece u vrtić. Tijekom boravka ovdje oni dobiju četiri uredna i redovita obroka hrane. Tako da moram ustvrditi kako je redovitost dolaženja djece u vrtić takova da i nas koji ovdje radimo ona iznenađuje. Uz redoviti rad s djecom nastojali smo i još uvijek nastojimo osigurati i organizirati i što više različitih dopunskih aktivnosti. Potpuno besplatno za djecu koja su upisana u vrtić i za one koji nisu imamo igraonice: likovnu i lego. Imamo i dvije grupe male škole, koju pohađaju djeca predškolskog uzrasta, a koja ne dolaze u vrtić.

U dopunskom programu organizirali smo i učenje engleskog, ritmiku i mali zbor, s time da to u određenom, mislim minimalnom iznosu, plaćaju za djecu njihovi roditelji.

Jedan od posljednjih akcija bila je i učlanjenje naše najstarije djece u pučku knjižnicu. Ovih smo dana svetkovali Dan kruha, kao i Dan jeseni. Držim da svi zaposleni u vrtiću nastoje djeci pružiti maksimalno, koliko je to moguće i skrbi, i odgoja i znanja. Želja mi je da jednog dana, kada odrastu ta naša djeca u vrtiću, s ponosom i radošću ističu da su boravili i rasli upravo u ovom našem dugoselskom vrtiću.»

Kruh simbol duhovnih vrijednosti

I u Osnovnoj školi Rugvica 16. listopada 1992. obilježen je Svjetski dan hrane. Kao što je tijelu potreban kruh – hrana da bi se preživjelo, tako je još više čovjeku, da bi ljudski živio, potrebna duhovna hrana: dobrota, prijateljstvo i ljubav. Stoga nam je cilj ove kulturne svetkovine svratiti pozornost mladeži na kruh kao simbol hrane, ali i duhovnih vrijednosti. Učenicima su uz pomoć majki pekle razne vrste posavskog kruha: od pšeničnog, kukuruznog i raženog kruha do raznih vrsta peciva. Tako je učenicima bio približen dio naše bogate posavske kulture u vidu blagovanja kruha. Kao što poslovice kaže »Zmo do zma pogača, kamen na kamen palača.« Ova poslovice bi se mogla primjeniti u današnje vrijeme kao prvi korak u obnovi naše najdraže domovine Hrvatske, u kojoj bi kruh bio važan element obnavljanja. Učenicima su na satovima hrvatskog jezika pisali literarne radove na temu »Kruh naš svagdanji« te na satovima likovnog odgoja radili likovne radove na istu temu. Najbolji radovi su izabrani i izloženi u predvorju škole. Pečenje i aranžiranje kruha organizirala je učiteljica biologije. Tako smo i mi simbolično obilježili ovaj dan.

Vlasta Sutlić i
Alen Sandelić, VIII c

Budimo dobri kao kruh

U povodu Dana kruha 16. listopada, i mi u Područnoj školi Lupoglav, održali smo malu svečanost. Cijeli tjedan

smo se pripremali. Prvo smo, 14. listopada 1992. g. posjetili »Mipel«, gdje smo upoznali postupak izradbe kruha (brašno + kvasac + sol + voda). Posjetili smo i pekara, gdje su nam stričeki pekari omogućili miješanje kruha. Vidjeli smo i razne krušne proizvode (pletence, pogačice, kifle, krafne...) Nešto od toga smo sa tekom i pojeli. Slijedeći dan smo pisali stavke i pjesmice o kruhu:

Kruh naš svagdašnji,
to je Božji dar,
volimo ga i jedemo
svaki dan.

Za roditelje i susjede pripremili smo izložbu naših krušnih proizvoda i svečanost blagovanja kruha. Naše krušne proizvode smo prodavali, a prikupljenim novcem poklonit ćemo školski pribor našim izbjeglicama i prognanim prijateljima.

BUDIMO DOBRI KAO KRUII!

Četvrti razred
Područne škole Lupoglav

Pomisao na djecu željnu kruha

U povodu svjetskog dana hrane 16. listopada u našoj OŠ Dugo Selo održana je izložba pod nazivom »Kruh naš svagdašnji«. Bile su izložene razne vrste žitarica, mirisnog i lijepo ukrašenog kruha. Sjaju izložbe pridonijeli su i likovni radovi na temu »Kruh naš svagdašnji«. U blagovaonici naše škole gospodin vjeroučitelj održao je prigodan govor povodom dana kruha, a kasnije su učenicima poslušali nekoliko duhovnih pjesama. Kruh koji je bio izložen toga dana ispekli su učenicima uz pomoć svojih roditelja. Izložbu, ko-

Izložba kruha u rugvičkoj školi

ja je upotpunjena narodnim nošnjama i vezovima, pripremile su naše učiteljice: Milica Cvitan, Sonja Grgac i Štefica Begić. Danas ima djece koja su željna korice kruha. Učenicima nižih razreda donosili su kruh i dijelili ga sa svojim prijateljima. Ima djece koja o kruhu maštaju.

Podijelimo zato kruh »Kruh naš svagdašnji« onima koji ga nemaju, time ćemo učiniti uslugu prijateljima i preobraziti sebe.

Nikolina Memedović, Tanja Murat i Ivana Kulaš, VII b

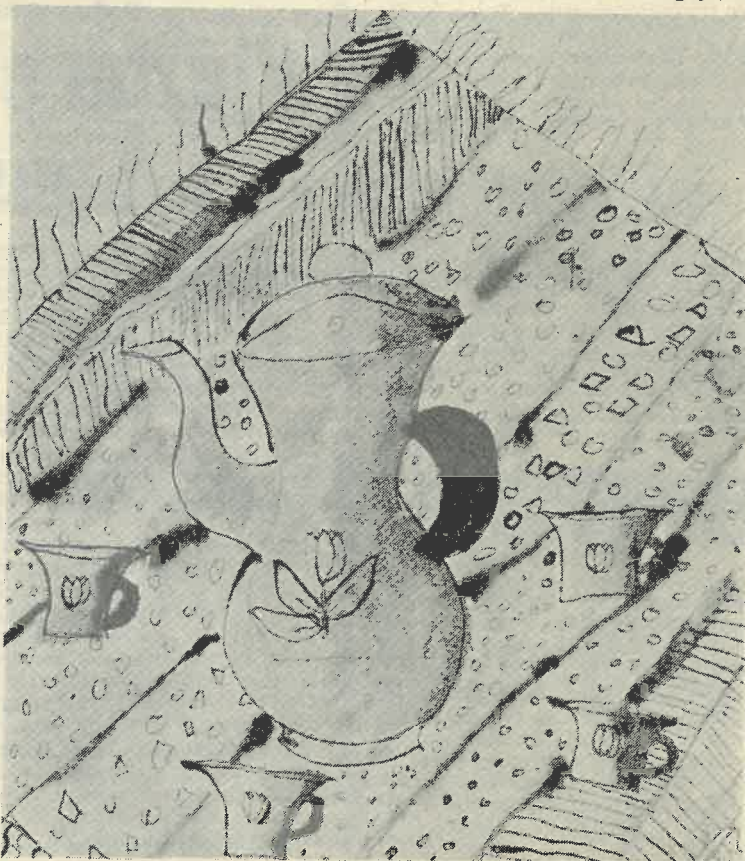

Izložba kruha u područnoj školi Lupoglav

Prva nagrada u Rugvicu

Na jednodnevnoj izložbi u zagrebačkoj galeriji »ULUPUH«, u Tkalčićevoj ulici 14, otvorenoj 28. rujna 1992. g., na počasnom mjestu bio je izložen rad Tanje Bogojević, učenice VIII b razreda Osnovne škole Rugvica, nastanjene u Nart Jalševcu. Ta učenica je dobila prvu nagradu za svoj likovni rad »Na stolu«, izrađen u tehnici laviranog tuša, i to u konkurenciji 300 probраниh likovnih radova iz petnaest osnovnih škola. Njezin rad je također otisnut i na naslovnoj stranici kataloga i poziva za izložbu. Na samoj izložbi bijaše izloženo ukupno pedesetak ponajboljih radova učenika pristiglih na natječaj. Radove je vrednovala posebna stručna komisija. Organizator tog natjecanja učenika u konkurenciji likovnih radova i kajkavskog pjesništva bilo je »Kajkavsko spravišće«, društvo za širenje i unapređivanje znanosti i umjetnosti iz Zagreba i njihov poznati časopis »Kaj«. Na sudjelovanje u natječaju bile su pozvane sve osnovne škole sa kajkavskog govornog područja.

Zbog svega toga Tanja je veoma ponosna i radosna. Ponos je to i priznanje i cijeloj rugvičkoj školi, kao i njenoj nastavnici Zinki Čaušević. Tanja nam je rekla da joj je to pobjedničko mjesto poticaj da još više radi i crta, da se još temeljitije posveti crtanju. Ravnateljica škole Goranka Taritaš posebno ističe da se kroz to ocrta i uspjeh cijele rugvičke škole te ozbiljan i predan rad s učenicima.

Prvonagrađeni rad

Učenica
Tanja Bogojević

Dva i pol sata pozornog slušanja

U utorak 20. listopada u Pučkoj knjižnici i čitaonici, a u okviru akcije MJESEC KNJIGE HRVATSKE '92. održano je vrlo uspješno predstavljanje knjige »Hrvatske granice 1918.-1991.« profesora i akademika Ljube Bobana.

Sam naslov knjige, toliko dnevno prisutan u našoj svijesti, u odnosu na nametnuti nam rat i pokušaje mijenjanja granice Lijepe naše silom oružja, okupio je brojna auditorij dugoselskih žitelja. Predstavljanje autora knjige akademika Ljube Bobana i urednika povijesnih izdanja IP »Školska knjiga« – Zagreb dr. Franka Miroševića obavio je predsjednik Ogranka Matice Hrvatske Dugo Selo prof. Ivan Pandžić, a u samo izlaganje autora uveo nas je dr. Franko Mirošević naglasivši da je ovo drugo dopunjeno izdanje (prvo je rasprodano u vrlo kratko vrijeme). Sama knjiga, iako naučno izvanredno argumentirana, pisana je na popularan način, pa

je tako prihvatljiva širokom krugu čitatelja. Prije izlaganja autora predstavljen je video-film (montaža arhivskih snimaka) neposrednih povijesnih događaja u periodu od 1918. do početka II svjetskog rata. Na zemljovidnoj karti bivše Jugoslavije zorno je tumačen sadržaj knjige. Uz opširno izlaganje te brojna pitanja, na koja su odgovarali i autor i urednik, pojašnjeno je mnogo toga, pa je predviđeno, uobičajeno vrijeme za predstavljanje knjige obilno premašeno. Predstavljanje ove knjige a to možemo bez pretjerivanja ustvrditi, doprinos je kulturi življenja Dugog Sela, većma stoga što je prisutan auditorij na neposredan i zoran način proširio svoje povijesne spoznaje.

Ukupnom doživljaju pridonio je i uredni prostor Pučke knjižnice i čitaonice, što je još jedan dokaz lucidnog poteza da se taj prostor preuredi upravo za takve sadržaje.

Tomislav Gale

Uključite se u

PLESNE TEČAJEVE koji traju

Tečaj ritmike – za učenike osnovne škole grupe prema uzrastu tjedno 2 x 1 sat – utorkom i četvrtkom stručni voditelj

Aerobic (rekreativni ples) za djevojke i žene korist zdravlju i vitkoj liniji ponedjeljkom i petkom u 19 sati

Tečajevi se održavaju u **Narodnom sveučilištu Dugo Selo** Informacije putem telefona: 750-419

Postanite vrstan vozač

Auto škola Narodnog sveučilišta Dugo Selo očekuje Vaš upis

za kategorije: A B C i E

Kvalitetna obuka
plaćanje u ratama
Povoljna cijena
Tel. 750-419
Požurite s upisom!

Martinska crkva, Nataša Bavoljak, VIb

Crkva Sv. Martina

Crkva Svetog Martina i Martin breg, sjaje se na suncu kao zlatni snijeg. Plamen na Martinu obasjava crkvenu fasadu, kao da je došla pred baklju na olimpijadi. Kada vidiš nešto čiju ljepotu ne možeš opisati to ti se iz života nikako ne može izbrisati.

Mato Tominac, IVd

Jo, al' je fin!

Danas je mama ispekla kruh. Jo, al' je fin. Fina mi je friška korica i okrajak. Volim i kupljeni kruh. Na kruh volim namazati margarin, pekmez ili med. Volim ga jesti prženog sa jajima. Jedem ga i fin mi je sa svakim jelom.

Cesto u vrisci smijeha vičem: »Jo, al' mi je fin!«

Kristina Valjak, IVc

Miris pečenog kruha

Osnovna svakodnevna potreba je kruh. Dug je i mukotrpan put od mlog zrna, do mirisnog i slasnog zalagaja. Jako ga volim i dosta ga jedem. Najsretniji sam ipak kad moja mama ili baka peku kruh. Kad se tijesto zamijesi i završi, u pećnici se širi prekrasan miris. Izvađen iz pećnice, okrugao, sjajno rumen i »reš« kruh, mami me mirisom i izgledom. Otvara mi se apetit i osjećam glad. Otkidam komadić i kušam.

Andrej Cupar, IVb

Volim jesen

Volim, volim jesen zato što lišće tada pleše svoj najljepši ples i pri tom pjeva svoju najljepšu suškvavu pjesmu. Poput princeze s bala, jesen pokazuje svoje najljepše čarobne boje. Ah, što volim, volim jesen!

Ida Šijaković, III d

Martin, Andrej Cupar, IVb

Jesen

Ljeto je tužno očekivalo svoj odlazak, a jesen je jedva čekala da dođe. Došla je tiho i zvukla se u šume, voćnjake, vinograde, livade i polja. Šetala je od kuće do kuće i gledala lijevo i desno. Sjetila se da berači beru. Otišla ih je gledati. Čula je kako berači veselo pjevaju i beru grožđe da mogu napraviti vino. Po noći je padala kiša. Dobro je što su berači pobrali grožđe, jer otpalo bi puno bobica. To je bila jaka i prva jesenja kiša.

Željka Melić, IVb

Zajesenilo

Noć je. Jesenska, tiha noć. Svuda se osjeća dah jeseni. Sa starog ora ha padaju plodovi. Žalosna vrba u tami tuguje. Možda za ljetom? Možda za djecom koja su se po njoj penjala za vrućih ljetnih dana? Pod prozorom se čuje šuškanje. Izviru jem. Nema nikoga. To suška umorno lišće na hladnom jesenskom vjetru. Na nebu bezbroj zvijezda. Sjaje se, trepere. Zašto je prošlo ljeto, to divno i toplo ljeto. Znam da će i sutra vidim biti zaklonjeni maglom. Na cesti nema nikoga. Pustoš. Samo lišće sušiti, sušiti, suška...

Milka Kasap, VIIIb

Sveta crkva Martina, Maja Štefančić, VIb

Kruh svagdašnji — život naš svagdašnji

Svako jutro rano u zoru u mojoj kući zvući budilica. Označava šest sati. Budi tatu i mamu na posao danas, sutra, prekosutra i tako svaki dan. U sedam sati opet zvući. Budi mene ili brata u školu. Svatko ide za svojim dužnostima i obvezama. I tako čitav tjedan od ponedjeljka do petka. A u subotu rano ujutro još pospane i snene zove nas tata: »Djeco, dižite se idemo djeđu i baki. Moramo im brati kukuruz, grožđe, narezati im drva za zimu.« I tako gotovo svakog vikenda. Ovaj tjedan mama i tata su kod kuće na godišnjem odmoru. Ali opet ne odmaraju. Danas su krećili moju i bratovu sobu, sutra će hodnik, prekosutra dnevnu sobu. Navečer čiste i brišu podove. Umorni kasno navečer idu spavati. Čeka ih još i jesensko uređivanje vrta. Sve je postalo skupo pa svaka mrkva i salata iz vrta dobro dođe. Težak je ovaj naš kruh svagdašnji. Svaki dan sve teži. Tati i mami svaki dan je teže zarađivati kruh. A i nama djeci također, jer svaki dan za nas imaju sve manje vremena, a o izletima da i ne govorimo.

Tihana Matković, IVc

Kruh simbol života

Sjedim i razmišljam: »Teška, a opet tako laka tema«. Mogao bih pisati puno, a kad razmislim sve bi stalo u jednu rečenicu: Ljudi, stanite! Zar ne vidite da svi polako umiremo uništavajući kruh koji nam daje život? Ali ipak moram još dodati. Živim u predgrađu Zagreba. Uživam gledajući brižno obrađene njive mojih susjeda i pratim njihove obilaskne promatrajući usjev spušten u uzorane njive. Koliko li truda do ovog slasnog komadića kruha? Često me probodu trnci kroz srce kad ga vidim bačena, zgažena, a znam koliko bi značilo onom tko ga nema. Puno je danas onih koji ga žele, puno onih koji znaju njegov simbol, ali ne mogu učiniti ništa. Zagađenja teku i dalje, zemlja pati sve jače i tako u nedogled. Želio bih da makar od sada, vezano za svjetski Dan hrane svi ljudi svijeta razmisle što nas čeka ako nastave s uništavanjem, da ispeku najveći kruh na ovom svijetu i da svaki stanovnik dobije jedan njegov dio i svi da kažu: »Od danas ćemo te čuvati, jer ti si nam snaga, život, prijateljstvo, dobrotu, mir.«

Marijo Lukić, VIId

Suze nad temom kruha

Nismo ni svjesni što znači korica kruha kada ju nekada odbijemo pojesti. Kruh nije samo prazna riječ, to je riječ koja nekima znači život. Cijenjenica je da ljudi ne mogu bez kruha. Žalosno je kada se sjetim, da se nekim ljudima cijeli jelovnik sastoji samo od kruha, dok se neki ljudi raspavaju i bacaju kruh, to sve se

jednostavno svodi na kruh jednako — život. Razlog su neimaština i teška vremena. U trenucima kada se sjetim prizora iz bosanskih logora smrti i zatvorenika koji se otimaju za mrvicu kruha, počinjem shvaćati koliku vrijednost i značaj ima kruh. Drugačije doživljam maglovita jesenska jutra u kojima se širi topli miris svježeg kruha. Suze mi naviru na oči kad počinjem dublje razmišljati o toj temi. Kada se predamnom stvore sjećanja nekih prizora s televizije gdje su prikazani ljudi koji stoje u kolonama, kako bi kupili ili dobili pola kruha za ogladnjele članove obitelji, koji ih nestrpljivo očekuju

kod kuće. Nažalost, da bi to vidjela nije potrebno gledati televiziju, jer takvih ljudi ima zasigurno i negdje u našoj blizini, samo što mi baš ne obraćamo pažnju na takve slučajeve, pa ih ne primjećujemo. U tome je pogreška! Željela bih to popraviti, željela bih da se takvim slučajevima posveti više vremena i pažnje. Oni koji maštaju o budućnosti, neka se prvo vrata u sadašnjost, pa će kasnije razmišljati o daljnjem životu.

Antonija Grebenar, VIId

Došla je tiho

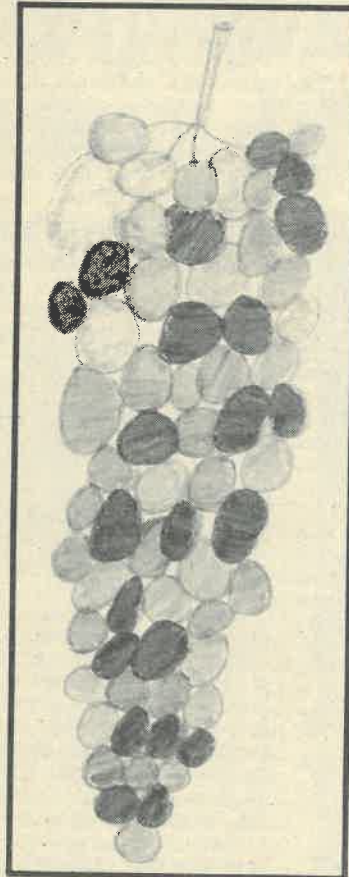
Došla je tiho, nečujno, potajno, Uvukla se u naše dvorište, parkove, vrtove, i za nas sve promijenila, obojila. Listovima je zamijenila ljetnu odjeću i pretvorila ih u male suškvave padobrančice. Njen prijatelji vjetar po tiho pjeva, pjeva i raznosi jesenske boje.

Hrvoje Marelija, III d

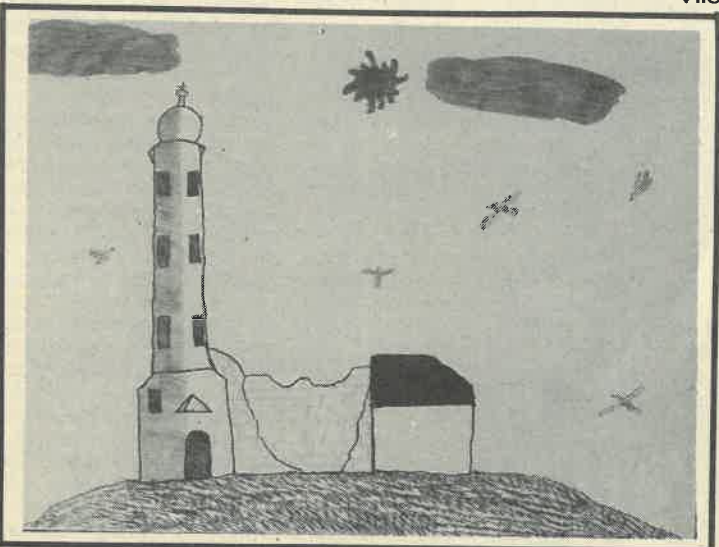
Svakom djetetu njegova korica kruha

Mnoge zemlje kao na primjer: Indija, Afrika, BiH, pa i moja draga Hrvatska pate od nedostatka božjeg dara. Taj dar nama je svima poznat, a to je: kruh. Bez kruha ne bi mogli živjeti. Naša slavenska polja davala su nam prije ovog surovog rata mnogo žita, iz kojeg se radio kruh. Sada su ta polja posuta minama, a ne zlatno-žutim klasjem. Moja susjedna zemlja, a to je Bosna i Hercegovina, pati od užasnog rata kao i Hrvatska što je nekad patila. Tamo je došlo do nestašice kruha i druge hrane. Moja jedina želja je da prestane ovaj surov rat, i da svi živimo u miru, blagostanju i slobodi, da svako dijete može pojesti što želi pa makar i korice kruha. Želim da se sva djeca vrata svojim domovima, da se mogu igrati i biti slobodna. Voljela bih da postane ovaj surov rat i da svi živimo u sreći, miru, blagostanju i slobodi.

Natalija Lončarek-Pavlović, VIIe

Šareni grozd, Slaven Didović, IIa

Pogled na Martin, Šimo Prgomet, IVd

Učitelji su duše sela

Piše: Đuka Kosak

Moto: Omnia mea mecum porto (Sve svoje nosim sa sobom — Bogatstvo je čovjeka njegova unutrašnja vrijednost). Bijant iz Prijene (+ 540. Prije Krista), jedan od 7 grčkih mudraca.

Učitelji su duše sela. Golema misao. Iznenađujuća samo u prvom poimanju. Međutim, kao spoznaja objektivno vrijedi. Jer biti duša znači da je netko izvor neke tvrdnosti i prvi žubor njena tijeka. U dokaz tvrdnje valja govoriti jezikom povijesnog znanja. Iz dugoselskoga kraja od prve polovice XIX stoljeća do suvremenoga svijeta.

Taj protok počinje 1830. osnivanjem škole u Lupoglavu, nastavlja se 1846. u Brckovljanima, pa 1852. u Prozorju, Nartu i Oborovu, 1853. u Dugom Selu, 1854. u Ježevu, 1892. u Rugvici, 1924. u Božjakovini, 1930. u Sopi, Ostrni i Prečecu te kratkotrajno od 1950. do 1955. u Ivanjoj Reki. Škola je išla za učenicima, glavnim saobraćajnicama uz Savu i nadomak željezničkim prugama. S vremenom sat hoda od dječjega doma. Neobično važno za kiša i zimske hladnoće. Prve su škole vezane uz crkvu, zgrade na njenom ili feudalnom zemljištu. A kad je ban Josip Jelačić ukinuo feudalne odnose, postaju vlasnice zemlje gdje su smještene. I nekolicu jutara uokrug. Druge dobivaju zemlju 1857. kad su likvidirani na osnovi carske naredbe kmeti, odnosi, te seljaci dobili zemlju u posjed i u zajedničko vlasništvo šume i pašnjake pa osnovali zemljišne zajednice koje su mještanima, školama i učiteljima davale drvare, dvorište, vrt, cjepilnjak i voćnjak, a oborovska 5 jutara 680 čhv. u blizini škole i 30 jutara 1039 čhv. livada u oborovačkom javnom pašnjaku ili gmajnu, kako su ga seljani nazivali. Druge škole nisu bile tako bogato obdarene, ali su svi učitelji besporezno iskorištavali zemlju, njegovali cvjetnjake, vrtve i voćnjake. Neki s više, drugi s manje entuzijazma, kao i rad sa školskom djecom.

Škole obilježavale sela

A što rade svi te istaknuti pojedinci u prosvjećivanju puka od Prozorja do Oborova, od Lupoglava do Ivanje Reke? Svi uče djecu, kako se negda govorilo, čitati, pisati, računati i Boga moliti, jer su svi manji ili veći majstori znanja, svi priređuju gotovo cijelo stoljeće u prisustvu mjesnoga školskog odbora ispite na svršetku školske godine, kojima prisustvuju zvanice i roditelji, svi tada, pa i danas, ukrase školu, pri čitanju ocjena i dijeljenju svjedodžaba, izložbama dječjih crteža i ručnih radova, jer sve učiteljice uče djevojčice: vesti, plesti, kačkati, šiti i raditi pokrotnim različite upotrebe predmete, uče ih kako pripremati hranu, a danas stjecati iskustvo u suvremenim školskim kuhinjama; a učitelji upućuju dječake u gajenje voćaka primjenjujući znanje u cjepilnjacima, jučer u uzgoju žitarica na oranica školskih parcela, a danas ih pojedinci i praktikumima osposobljavaju u primjeni znanja suvremenih tehničkih uređaja u domu i selu.

Pojedinci: upravitelji škola obilježili su sela skladnim građevinama, najljepšim u svom vremenu, dvorcima pismenosti i u njima osuvenirali namještaj i učila, obogatili knjižnice literarnim i znanstveno-popularnim djelima i otvorili ih, dođuše, malobrojnim seoskim čitaćima. U školama suvremene dugoselske općine bilo je 5. srpnja 1927. ukupno 5730 knjiga: u Božjakovini 76, Ježevu 353, Rugvici 450, Lupoglavu 795, Brckovljanima 800, Oborovu 842, Dugom Selu 897 i Nartu 1517. U Sopi i Ostrni tada još nema škole. U biti malo, ali knjiga je bila u selima sa školom, učiteljima, dacima i seljaci. A danas su u rugvičkoj, božjakovačkoj i dugoselskoj školi 15824 knjige na dohvat daci, ali daleko mnogim čak i zainteresiranim čitaćima ako im djeca ne polaze u školu. To su činjenice i podaci o svima, a sada evo i o istaknutim pojedincima od Kulina bana do našijeh dana.

Niz istaknutih pojedinaca

Nartski učitelj Josip Klobučar bio je 22 godine promicatelj pedagoških, gospodarskih i političkih aktivnosti među dugoselskim učiteljima kao privrženik ideja Ivana Filipovića, pedagoga i književnika, organizatora hrvatskoga učiteljstva i uza nj, od 1887. u Zagrebu, član upravnih odbora svih vrhovnih učiteljskih udruženja te vođa delegacije 1908. učitelja iz Hrvatske na Slavenskom učiteljskom kongresu u Pragu, i sam pedagoški pisac i osnivač Učiteljskoga društva za grad Zagreb s kojim dolazi godinama u Brckovljane, Božjakovinu i Dugo Selo, gdje raspravljaju o školskom, kulturno-prosvjetnom i gospodarskom unapređenju sela. Oborovski učitelj Đuro Gjurasić, jedan od osnivača dugoselske Podružnice Hrvatsko-slavonskoga gospodarskog društva, proizveo je 1854. »40 funti belih i žutih lepih i dobrih galetah«. Bit će da je imao u školskom

vrtu, iz kojega je seljacima besplatno dijelio voćne sadnice, mali dudov gaj kad je uspio uzgojiti 20 kg kukuljica dudovoga svilca. Dugoselski učitelj Jakov Černe piše da je »počeo sa školskom mladežju malo po malo sijati i uzgajati mlade voćke u vlastitom vrtu, iz kojega je od 1875. do 1885. indi (dakle) kroz deset godina izašlo 9330 komada, a i sada se u njemu nalazi 2000 komada, što oplemenjenih što divljaka«. Izašlo reći će da ih je besplatno podijelio dacima i seljacima. Aleksandar Luketić, učitelj u Nartu od 1888. do 1910. podijelio je više od 7000 sadnica tijekom 17 godina; na njegov poticaj daci su sabrali i uništili oko 50 litara gusjeničkih kukuljica i 60 000 hrušteva, a on osnovao uz dugoselsku i nartsku Pučku knjižnicu i prvi super-fosfatom gnojio zemljište te tako primjerom pokazao seljacima da kemijska sredstva povećavaju prirrod. Učitelji su učeći dake voćarskom umijeću i dijeljenjem sadnica oplemenili naš zavičaj cvjetnom ljepotom u proljeće i korisnošću u jesen. Ali tu nisu stali i ostali.

Ivan Benković, dugoselski učitelj 28 godina, utemeljitelj je rasadnika kultiviranih ruža i zaljubljenik zbornoga pjevanja s djecom u školi i višeglasnog u Seljačkom pjevačkom zboru, što ga je osnovao 1907., a 1921. preimenovala u Hrvatsko pjevačko društvo *Preporod* te koncertirao s njime u Dugom Selu i Zagrebu pjevajući narodne i umjetne vokalne kompozicije hrvatskih skladatelja samostalno ili uz pratnju tamburaškoga zbora, kojim dirigira njegov osnivač Antun Leitner izvodeći i odjelito instrumentalne skladbe i muziku za ples. Benkovićev rad nastavlja Josip Obad, prvi dugoselski učitelj domorodac, uspješno, dobrovoljno i besplatno kao i njegov prethodnik 20 godina. Vatroslav Marković učitelj u Nartu do 1941., tajnik Seljačke radne zadruge, osnivač Dobrovoljnoga vatrogasnog društva, Dilettantske družine i Mješovitoga pjevačkog društva u Ogranku Seljačke sloge, režira *Seljačku bunu* Mirka Bogovića i druge dramske igrokaze prikazujući ih u mjestu, a pjevači dopijevaju u zagrebačko Hrvatsko narodno kazalište, čime potvrđuju visok nivo umjetničke izvedbe. Učitelji su stavlajući prosvjećivanje sela u svoje zadatke obogaćivali puk ljepotom života. Ali ni tu ne ide konac kraju.

U Lupoglavu je 28 godina upravitelj škole Dragutin Horvatin. Odlučan učitelj koji, zapisuje školski nadzornik 31. svibnja 1935., »priređuje školske svečanosti i drži predavanja«. Učiteljima o problemima radne škole, narodu o vrijednosti materijalne, društvene i duhovne kulture propagirajući ideje Antuna Radića. Manji izvanškolski rad biva u Stjepana Kovačića, mada je lupoglavski školnik 20 godina, a veći i značajniji, iako u kraćem vremenu, Nevenke i Ivana Krmptića, neumornih školskih i prosvjetnih djelatnika u Seljačkoj slozi, dabome poslije školske obuke svetkom i petkom. Tu je pjevanje, vježbe radi, pjevačkoga zbora, tu je sviranje tamburaša, tu je oblikovanje predstave uz prethodno čitanje i udublivanje u kraća scenska djela, tu je ples narodnih kola, tu su priredbe s gledaocima iz cijeloga sela, tu je zadovoljstvo izvođača, gledača i slušača. Seoske svečanosti. Ali uz to Ivan organizira još i tečajeve kuhanja i krojenja, a Nevenka Crvenoga križa i domaćinstva. Poslije Lupoglava od 1963. oni su svojim pedagoškim umijećem obogatili dugoselsku osnovnu školu radeći u njoj četvrt stoljeća.

U Dugom Selu je živio i radio gotovo 30 godina učitelj Đuro Dubenik. Učio je djecu od početnice, učenike u privredni općeobrazovne predmete te njima i mještanima preporučivao i posuđivao knjige iz općinske i kotarske knjižnice desetak godina kao knjižničar Narodnog sveučilišta, posjećivao škole, prikazivao filmove. Bijaše čovjek s radnim vremenom od jutra do sutra. Entuzijast. Volonter naročito sportski: osnivač dugoselskoga šahovskog, rukometnog i stolnoteniskog kluba, dugogodišnji potpredsjednik *Jedinstva*, nogometnog sportskog društva i prvi direktor Narodnog sveučilišta. Sve u svoje vrijeme prije petnaest godina. Porodica Gemić je istinski predanost prosvjeti iskazivala od prvih učiteljskih dana do umirovljenja preko tri desetljeća u Rugvici, Brckovljanima, Božjakovini i Dugom Selu. Zorica je svoju zavičajnu ljubav podarila ne samo djeci već i domorocima učeći žene njezi i odgoju djece, vodeći tečajeve kućanstva i prve pomoći. Srećko pored učešća u elektrifikaciji Rugvice osniva dački tamburaški zbor, a s mještanima uvježbava pjesme i narodna kola te kraće igrokaze pa sve dovodi na pozornicu u selu i okolici. U Brckovljanima, gdje nastavlja prosvjetno-školsku djelatnost, sudjeluju na priredbama, po uzoru na radio-emisiju *Mikrofon je vaš*, još i solisti pjevači amateri. U Božjakovini pak teoretski osposobljava na tečajevima praktičare, ratare, stočare i mljekare Poljoprivrednoga dobra. A u Narodnom sveučilištu Dugo Selo, kao voditelj i direktor, organizira obuku osnovnoškolskog obrazovanja za odrasle te obuku radi dokvalifikacije, prekvalifikacije različitoga stručnog usavršavanja zaposlenih, pa se tako nadovezuje na rad negdašnjih dugoselskih učitelja, koji su kao i oni bili zaljubljenici prosvjetiteljske aktivnosti.

Belizar Božiković

Učitelji Amalija i Stjepan Horvat proveli su svoj radni vijek od 30 i 36 godina u Nartu i Rugvici. Slobodno vrijeme iz dana u dan, iz godine u godinu Amalija sa ženama učeći ih njegovati i odgajati djecu, kuhati, krojiti i šivati te uz pjesmu igrati narodna kola, a Stjepan uvježbavanjem muškoga pjevačkoga zbora, sekcije nartskoga Vatrogasnog društva u kojem je i dugogodišnji tajnik. Uz to osnivanjem čitaonice i knjižnice te režiranjem dramskih jednodinki u Seljačkoj slozi; učenjem nota i sviranja narodnih i umjetnih skladbi u Omladinskom tamburaškom zboru, što ga je osnovao i instrumente mu nabavio, te organizacijom priredaba u mjestu i gostovanjima izvrsno uvježbanih tamburaša iz Narta i Rugvice u Dugom Selu, ali i izvan zavičaja te redovito godinama u Oborovu na komemoraciji oborovske bitke za vrijeme drugoga svjetskoga rata. Oni pored dačkih organiziraju i vode eksterkurzije mještana žena i muževa u Sloveniju, Istru, Hrvatsko primorje, Dalmaciju, Dubrovnik i Sarajevo upoznavajući ih s ljepotom zemlje i mora, privrednim dostignućima i povijesnim znamenitostima. Stjepan Horvat ističe se brižljivim pisanjem školskih spomenica po kojima je postao i ostao kroničarem ne samo škola već i dugoselske Posavine u svom vremenu.

Preporod preporučuju iz učmalosti 1952. Anđelka i Belizar Božiković: amaterskim kazalištem, pjevačkim zborom, folkornim ansamblom, kino-predstavama, kasnije još i tamburašima te koledaricama. Belizar drži kormilo 15 godina, a brodi zajedno s Anđelkom dramskim morem. Režira: Kočićeva *Jazavca pred sudom*, Filipovića *Pauka*, Bobičkinu *Porodiču Blo* te Stojadinovića *Rodaka iz Amerike*, a Anđelka: Cankarova *Kralja na Betajnovi*, Budakovu *Mečavu i Klupko*, Vojnovićev *Ekvinočij* i Millerove *Sve moje sinove*. Pravi kazališni repertoar i predstave od prve 1952. do posljednje bez pesne glazbe i točenja alkoholnih pića. Značajno ostvarenje u razvoju sela koje prerasta u gradić. A da je *Preporod* društvo od kvalitetnoga uspona, svjedoče njegova gostovanja u zavičajno-regionalnoj okolici, a folklorista u Zakopanima, Poljska, te posebno u Balatonu, Mađarska, gdje na međunarodnom festivalu osvaja prvu nagradu i prvi puta se u povijesti ime našega mjesta spominje u drugim državama. I još nešto. Značajno. Da Dugo Selo nije više *dugo selo* potvrđuje Božikovića kupnja 1957. zgrade u Velom Lošinjju za boravak daka u ljetnim mjesecima na moru, evo već 35 godina u vlastitom ljetovalištu i pod nadzorom svojih učitelja i upravitelja. I tu je kraj nizanju primjera s obzirom na naslov, iako bi se moglo nastaviti isticanjem Josipa Jurakovića, Ankice Tuček, Franje Frbežara i još nekih čija je djelatnost bila djelimice i u manjim dostignućima i izvan školskoga programa. Konačno: učitelji su kulturno-prosvjetnom i drugim aktivnostima širili obzorje znanja, upoznavali s dacima i mještanima domovinsku prirodu, povijesne znamenitosti i život ljudi, zblježavali ih i otvarali im vrata u svijet te bivali veći ili manji kroničari svoga doba.

Centralizacija škola — osiromašivanje sela

Filozofi kažu da je »sve što sama priroda određuje dobro za neku svrhu«. Čak i otrovi. A je li sve što zasebno određuje čovjek pojedinac ili društveni čovjek uvijek dobro, iako ima određenu svrhu? Ne možemo apodiktiki tvrditi. To preciziraju i potvrđuju rezultati u vemeni: kontinuitet uspona, devijacije, bezizlaznost, indolencija, pasivitet pojedinaca, pozitivni i negativni učinci. Ima ih i u prosvjeti. Obavezno pučkoškolsko obrazovanje bilo je dvogodišnje do 1856. trogodišnje do 1874., četverogodišnje do 1888. i slabo realizirano petogodišnje, kontinuirano sa još slabijim polaskom dvogodišnje te trogodišnje opetovnice, čak do 1929. kad je opetovnica ukinuta i propisano osmogodišnje školovanje, koje u praksi nije ostvareno, pa je isključivo samo četverogodišnji slijed trajao do 1946. Tada se postepeno prelazi na osnovi zakona te minimalnoga nastavnoga plana i programa za seoske škole, devet u dugoselskoj općini, na šestogodišnje i maksimal-

Josip Klobučar

noga nastavnoga plana i programa za Dugo Selo na sedmogodišnje i konačno 1960. za sve škole na osmogodišnje obavezno osnovno školovanje.

Prijelaz od četveroljetke na osmoljetku dovodi do centralizacije škola u Dugom Selu i Rugvici, kratkotrajno u Božjakovini, kamo se prevoze autobusima najprije učenici viših pa postepeno i konačno, s iznimkom Lupoglava, od 1969. i nižih razreda. Na taj način s obzirom na predmetnu obuku rješavani su kadrovski i financijski problemi. Osmogodišnje je školovanje epohalno dostignuće, izjednačavanje naše domovine sa svijetom, kvalitativan skok prosvjete, ali i osiromašenje sela, jer škola je prije bila prošireniji prosvjetno-kulturni centar u našem kraju 140 godina. A učitelji promotri: voćarstva, ratarstva, povrčarstva, cvjećarstva, zbornoga pjevanja, tamburaške glazbe, glumačkoga amaterizma, propagatori knjige, umjetnosti i športa te čuvari nacionalne kulture. Neki su to ostali i u centralnim školama. Besplatni, dugogodišnji po *bogatstvu njihove unutrašnje vrijednosti*. Ali i tu njihova društveno-kulturna djelatnost polagano gasne i nestaje.

U *Preporodu* spala knjiga na dva slova. Učitelja u rukovodstvu nema. Nema ih u Dugoselskom sportskom društvu, koje vrvi od omladine; u Društvu ribolovaca, gdje je daka ribiča više od jednoga razreda; u Pučkoj knjižnici i čitaonici, tek šestoro kao čitalaca uz 841 pučkoškolca, srednjokolca i studenta; u Likovnom društvu; u Podružnici Matice Hrvatske; u *Dugoselskoj kronici* ni kao pisaca vijesti. Ne dovode učenika na dvadesetak likovnih izložaba i književnih večeri u Mahačevu *Klet*; čak ni da upoznaju Rabuzina i Vaništu, vrhovne hrvatske slikare. Učitelji hrvatskoga jezika ne prisustvuju ni sami ni s dacima viših razreda na nedavnom predavanju o knjizi. Tako govore činjenice i podaci, iako bi se mogli istaknuti i pozitivni primjeri u nekim izvanškolskim aktivnostima na priredbama i proslavama, koje bi bez škole bile nedovoljno oživljene u svojoj svečanoj realizaciji.

Školske zgrade bez skrbi

Stvaranjem centralnih škola, kazano po duši, nestala je i društvena briga za materijalna dobra, za školske zgrade. Ne sve. U Prečecu je školska kurija fasadno oronula; u Božjakovini zlijevaju crvene ciglene rane na davno ožbukanim zidovima; u Brckovljanima krši se zidna streha te žbukom istaknuti prozorski okviri, a u unutrašnjosti istruli podovi; u dugoselskoj nenastanjenoj školskoj zgradi s brda s dola zazidana ulazna vrata i oljušeno pročelje ispod mutnih prozora; u Ostrni kako-tako, unutra naopako; u Ježevu Bogu za plakanje. A Sop krasi cvijeće, Rugvici i Oborovo stamenost, jer su zgrade oživljene svrhom postojanja: starnarima, ambulantom i muzejom donedavna. Život se izmijenio, ali i materijalna i duhovna kultura.

U seoske kuće je ušao tranzistor i televizor. Jesu li dostatni za kulturni život sela? Ljepota života nije samo u slušanju i gledanju što drugi čine već u ličnom radu i stvaralaštvu fizičkom i umnom, školskom i zdravstvenom, umjetničkom i znanstvenom, ali i u amaterizmu protkanim osjećajem radosti i zadovoljstva. U dugoselskom amaterizmu učitelja više nema. *Sve svoje nose sa sobom* kao duše od čovjeka gotovu jedino u školu, gdje uzdižu dijete do omladince rodnoga sela i zavičaja te drugi dalje do njegova umom određenoga obzora u suvremenom društveno-političkom životu, gdje jedni bivaju s vremenom poznati u selu, drugi u domovini, treći u svijetu kao i nekada. Ništa nova pod suncem nebeskim. Nije nova, ni od današnjice citirana *misao o prirodi* Immanuela Kanta (1724—1804), velikoga njemačkoga i svjetski poznatoga filozofa. A o odredbi društvenoga čovjeka ili čovjeka pojedinca u svezi s temom, odlučite sami, ali ne samo učitelji, što se može ostvariti pod *zvjezdanim nebom nad nama i moralnim zakonom u nama* danas i sutra u suvremenoj dugoselskoj općinskoj stvarnosti te društveno—kulturnoj i školskoj djelatnosti.

Zaključak
Rugvici do
goselske op
načelnik Jo
nica u Nart
djeca pješa
na za 230
Obad, dug
graditelj, k
gradnju, sa
menu jedne
četiri vode i
padu podr
kojim je pr
koj oranici
ne sela. U
sjeli su već
djevojčice o
10 starijih i
nje opetovi
vrta te kasn
posjedovala
sveukupno
noga posav
posjed za u
besplatni st
400 forinti p
svake godiš
stana i učio
studenih da
ljeća. U škol
iz Rugvice,
Novaka. Svi
pješačenje p
staro i mlad

Pod

Autor
Dragu
Pavlič

Dugo
zadruž

U doba
Jelačić os
više pros
moć učite
nizaciju p
lsto tako
procesa r
nakon uki
ha. U Dug
plodno tlo
su to ideal
nalnu svet
što više z

Taj prok
du podruž
»Gosp. Fr
i nevolju i
sve većm
propasti p
uzrok, što
raspadaju.
uvidiše, d
se umole
nakoliko s
sluša svoj
mogli osvi
gdje još o
ničem neo
pravi živež

Pojam z
vrđili, prvi
nje 1858. g
Gospodars
pročitali, v
da su Dug
obaviješter
ko i 1861. k
dnevni red
ma, iz Dug
starosti zak
našem nar
kjučer, već
našim. Ona
sam. Hrvati
su se ovam
bine naselil
Iste god
Hrvatskom
opširniji p
koje smo u
se odborn
ma je bilo
gospodars
ko, a po sve
menuti Josi

STOGODIŠNJICA RUGVIČKE ŠKOLE (1892 — 1992)

Zaključak o osnivanju škole u Rugvici donijeli su odbornici dugoselske općine i njen poduzetni načelnik Josip Belec, jer je učionica u Nartu, kamo su rugvička djeca pješćila, postala pretijesna za 230 obveznika. Stjepan Obad, dugoselski posjednik i graditelj, kome su povjerali izgradnju, sazidao je ljeti 1892. stamenu jednokatnicu s krovom na četiri vode i pročeljem prema zapadu podno savskoga nasipa, kojim je prolazila cesta, na širokoj oranici Dugavi s južne strane sela. U prostranu učionicu sjeli su već u rujnu 52 dječaka i djevojčice od 1. do 4. razreda te 10 starijih učenika iz dvogodišnje opetovnice. Osim dvorišta, vrta te kasnije voćnjaka škola je posjedovala i oranicu Širinu, sveukupno 3 jutra 491 čhv. plodnoga posavskoga zemljišta. Lijepi posjed za učitelja, koji je uživao besplatni stan u kaću, dobivao 400 forinti plaće te 12 hvati drva svake godine za ogrjev svoga stana i učionice za prohladnih i studenih dana od jeseni do proljeća. U školu su dolazili učenici iz Rugvice, Črnca i Oborovskih Novaka. Svima se skratio put i pješćanje pa je bilo zadovoljno i staro i mlado.

Prvi učitelj rugvičke škole Rudolf Rolf radio je uz vjeroučitelja, koji je jedanput tjedno dolazio, u kombiniranom odjeljenju svaki dan, a četvrtkom i nedjeljom u opetovnici. Učio je djecu: hrvatski jezik, računstvo i geometrijsko oblikoslovlje, krasopis, risanje, svjetovno i crkveno pjevanje te gimnastiku. A četvrtoškolske i tečajce iz opetovnice dovodio u vrt gdje su dječaci stjecali osnovno znanje u voćarstvu, a djevojčice u povrčarstvu. Njegovi nasljednici Josip Juraković do 1924. i Dugoselac Stanislav Šepić do 1939. bili su isto tako sami i radili prema novonastalim nastavnim planovima i programima, dopunjenim 1926. poviješću, zemljopisom i prirodopisom, upotrebljavali udžbenike tiskane za vrijeme AustroUgarske i Kraljevine Jugoslavije, a djeca pisala na pločicama od škriljevca. Od 1939. u školi rade dva učitelja. Više ih se izmijenilo, a Šepić ostajao, dočekao rat i poratne dane.

Rugvička školska zgrada spaljena je 1944. Obuka je u seoskim kućama. Kad je zgrada obnovljena, povećavao se broj daka i učitelja, jer se školovanje od 1946. postepeno produljuje šestoljetkom te 1954. osmoljetkom: razrednom i predmetnom obukom bez vjeronauka, a jednu i drugu izvode učitelji i učiteljice. I još pomažu mještanima u rješavanju životnih problema sela, 1952. u elektrifikaciji i izgradnji zadrugnoga doma. Električar je tada ušao i u školsku zgradu, a ulične sijalice sredile se cestom duž nasipa i sa stupove prešle u seoske kuće. Život se mijenja u selu i u školi na osnovi novoga plana i programa, pa su učitelji od 1953. zaokupljeni upoznavanjem prirode i društva, novoga nastavnog predmeta, još više problemom uvođenja u obuku društvenoga i moralnoga odgoja od 3. do 6. razreda i slobodnih aktivnosti učenika u svim razredima pa osnivaju: tamburaški zbor, šahovsku, streljačku i folklornu grupu te školsku zadrugu poljoprivrednoga smjera. Koliki rad i kolika aktivnost! A u Rugvici su tih godina samo dva pa zatim tri učitelja. Troje ih je i 1957., a rade u tri kombinirana odjeljenja: jedan u 1. i 2., drugi u 3. i 4. te treći u 5. i 6. razredu. U 7. i 8. predaje njih troje nastavne predmete prema ličnim sklonostima. A kad je Rugvica 1960. postala centralna škola, nastavnici-

Nekadašnja rugvička škola danas

ki se zbor sastojao od 5 učitelja i 3 profesora, koji su dolazili svaki dan iz Zagreba. Stručna se zastupljenost otada u višim razredima povećava iz godine u godinu. U staru školsku zgradu dolazi liječnička i zubarska ambulanta za stanovništvo i školsku i predškolsku djecu. A u novu prevoze se postepeno najprije učenici viših razreda iz Ježeva, Obo-

rova, Sopi i Narta, a od 1969. svi učenici iz svih sela dugoselske Posavine od Ivanje Reke do Prevlake, pa ih 1970. uči 17, a 1980. u dva turnusa 21 učitelj, nastavnik i profesor pa danas 30 prosvjetnih radnika prema inoviranom, skraćenom i idejno pročišćenom nastavnim planu i programu za osnovne škole iz 1991./92. školske godine.

Duka Kosak

Podlistak

Autor: dr. Dragutin Pavličević

Dugoselska podružnica i zadržno pitanje

U doba neoposlutizma nastojao je ban Jelačić osobno, a i njegova vlada, da se što više prosvječuje selo, da se to radi uz pomoć učitelja, svećenika, činovnika i uz organizaciju podružnica Gospodarskog društva. Isto tako se vlada zalagala za usporavanje procesa raspadanja kućnih zadruga koji je nakon ukidanja feudalnih odnosa uzeo maha. U Dugom Selu su obje akcije naišle na plodno tlo, poglavito borba za zadrugu koje su to idealistički shvatili kao hrvatsku nacionalnu svetinju koju treba za dobrobit naroda što više zadržati.

Taj problem je zapažen u zapisniku o radu podružnice još 1859. gdje izričito stoji: »Gosp. Fr. Barać spomenu članove na biedu i nevolju našega prostoga puka, kako se sve većma siromaštva, a time i konačnoj propasti primiče, a tomu da je prvi i najveći uzrok, što se kod nas bezobzirno zadrugu raspadaju. Članovi to sami priznaše, nu i uvidiše, da neima tu drugoga lijeka, već da se umole političke vlasti, da urede zadrugu, nakoliko se to može, da družina sviestno sluša svoje gospodare, jer kao što su se mogli osvjedočiti, naš puk onih priedelih gdje još obstoje dobro uređene zadrugu, ne ničim neoskudjeva, dapače ima uvijek u pripravi živeža i za buduću godinu.«

Pojam zadruga se, kako smo dosada utvrdili, prvi put službeno u Hrvatskoj spominje 1858. godine, a u zapisniku podružnice Gospodarskog društva, kako smo upravo pročitali, već 1859. Iz toga se može zaključiti da su Dugoselci bili u tom pitanju dobro obaviješteni i među prvima u Hrvatskoj. Tako i 1861. kad je Hrvatski sabor prvi put na dnevni red stavio zakon o kućnim zadrugama, iz Dugog Sela piše J. Z. idealistički o starosti zadrugu i slijedeće: »Ta zadruga u našem narodu ne postoji tek od jučer ili prekjučer, već se je rodila zajedno s narodom našim. Ona je tako stara, kao što je i on sam. Hrvati življahu u zadrugi već onda, kad su se ovamo na jug iz svoje sjeverne postojbine naselili.«

Iste godine iz susjednih Brckovljana Hrvatskom saboru je upućena jedna od najopširnijih predstavi o zadržnom pitanju koje smo uopće u arhivama našli. Uputili su se odbornici te seoske općine, a među njima je bilo nekoliko članova dugoselske gospodarske podružnice, npr. Đuro Balaško, a po svemu sudeći, pomogao im je spomenuti Josip Zorić koji je tada bio svećeni-

Djelatnosti podružnice Gospodarskog društva u kotaru Dugo Selo sredinom XIX stoljeća (3)

Dugoselsko gospodarstvo prošlog stoljeća prednjačilo je svojom okrenutošću novim izazovima tog vremena, te je kao takvo bilo znano u Hrvatskoj

kom pri župi sv. Brcka u Brckovljanima. U toj predstavi ima vrlo zanimljivih misli u obranu zadrugu.

Preuzet ćemo odatle samo dva odlomka koji govore o životu u dugoselskoj Posavini i o osudi diobe zadruga. Nakon usporedbe s gospodarstvom u Njemačkoj i Engleskoj gdje nema zadruga, tu se pak tvrdi: »Gospodo! Nije ni u nas sve tako crno, kako se to gdje-komu vidi, nije ni baš narod tako duboko pao, kako se nekima pričinja. I ravnom Posavinom bieli se bielica pšenica, rodi svakovrstni usjev, dižu se uvis prilične kuće, u kojih obitava sretan i zadovoljan hrvatski narod. I ravnom Posavinom šeće se ponosna Posavkinja kao savska vila u bielom odijelu, koje joj se na vitkom vilinskom tielu od milinja prelieva. Nije ga kupila u dućanu, već ga marljivom i vještom svojom rukom na domaćem zemljištu proizvela, imade ga u obilu na izmienu, nikad je nećete ni zamazane ni poderane naći. Može biti gjekoja prosta posavska kuća imade više ruha, nego li cijelo njemačko selo.«¹²

Kao zastupnici teorije o održanju zadrugu i njihovu postupnom nestajanju, Dugoselci u svom spisu osuđuju svakovrsne diobe i to potkrepljuju konkretnim primjerom iz svoje sredine. Po njihovu mišljenju diobe zahtijevaju samo neradnici i propalice: »Mi smo protivnici diobe, pa akoprem to očito izjavljamo, nemožemo ipak prepriječiti, da se gdje komu ne zadovoljniku a veće strane protuhi i liencinah, nesvidi tražiti diobe, te protuhi cijeloj kući radi toga vodi pamicu. Taj uzme svoga odvjetnika, a kuća opet svoga, tuj se silan trošak ban badava troši, tuj oćevido kuća propada — napokom pošto su jedan dio kuće zatrosili razdiele se, pa evo sad vam stoper gotovo nevolja na vratu.«¹³

Ustvrdili su da je dioba ubitačna za svaku zadrugu, pa zatim navode primjer: »Imade u obćini Brckovljanskoj selo Gračec, a u nje-mu od starine gledana kuća. Novaćeva, kojoj neima druge u cjelotoj obćini. Oko nje su ljepa plodna polja i ljepje livade, gospodarske zgrade da ih ljepših na selu netreba, kraj toga ljepa čila uzgojna stoka, a kojom se neće nijedan u selu stakmić, kuća uzate ima svoju znatnu glavnicu, kakovomu se malo koja u obćini ponosi. U kući živu njih petorica oženjenih mužkaraca s djećom svojom i a jednim starcem. Kuća ih sve skupa

hrani i odieva. Življahu vazda u slogi, s koje su im i djedovi cijelom obćinom pročuli. Kad al najednom svidi se najmlađem da se djeli, nagovorilo ga je treći, koji ih sve skupa hrani i odieva. Življahu vazda u slogi, s koje su im i djedovi cijelom obćinom pročuli. Kad al najednom svidi se najmlađem da se djeli, nagovorilo ga je treći, koji ni nespada kući. Badava mu se opiru ukučani, moleć ga i zaklinjuć, da im nekida kuće, u kojoj proživise im djedovi i otčevi sretne i vesele danke. On te neće da ostane u kući a veli zato, jer je već mnogo potrošio pa se je nakan do kraja iztrošiti. Ovih dana prodade kukavac i kravu pa odnese novce, neznamo kamo, mislim da onamo, gdje ih je manje trebalo nego li nje-mu. Sada ide žamor po selu da će već jeseni svaki sebi orati i sijati, a kažu da si je najmađi već i zemljište odabrao, gdje si je nakanio splesti kolibu. Sudac seoski i starješine izjavise se, a tuđu treba toliko diobe, koliko i zdravu čovjeku liječnika. Cijela obćina motri zabrinuto taj događaj, jer pojde li ovomu dioba za ruku (što nedao Bog) to će se u selu naci i više liencinah, koji će se za tim nevaljalim primierom povadati.«¹⁴

Još jednom su se pristaše održanja zadrugu iz Dugog Sela pročuli u Hrvatskoj. Tada je dugoselska podružnica uputila Gospodarskom listu dopis u kome prosvjeduje protiv u Hrvatskom saboru usvojenog prvog zakona o kućnim zadrugama 1861. Naime, tada je taj prijedlog došao u Beč kancelaru Mažuraniću na odobrenje, ali je njegov savjetnik Ognjeslav Utješenić odbio potpis i tako je taj pokušaj ostao bez uspjeha. On nije bio zadovoljan i zbog toga što njegov prijedlog nije usvojen, ali je to obrazložio formalnim razlozima, a posebno potkrijepio mišljenjem podružnice Gospodarskog društva iz Dugog Sela koja je objavljena kao poseban dodatak Gospodarskog lista. Dugoselci su istupili poglavito protiv jednog člana predloženog zakona o zadrugama u kome se predviđalo da će se dioba zadruga provoditi prema lozama, a ne na glave kako je to bilo uobičajeno u Hrvatskoj i Slavoniji.¹⁴ Dakle, članovi podružnice iz Dugog Sela s J. Zorićem na čelu bili su uvažavani i na hrvatskoj razini.

Sredinom osamdesetih godina Josip Zorić je postao pravoslavni saborski zastupnik i predložio da se u Hrvatskoj i Slavoniji pro-

vede anketa o zadrugama što je i urađeno. Aktivno je sudjelovao i u donošenju poznatog zadržnog zakona iz 1889. koji je bio na snazi sve do 1945. i u odnosu na one iz Mažuranićeva doba bio pogodniji za održavanje zadržnih odnosa.¹⁵ O tome je često pisao u ondašnjem tisku zastupajući usporeni proces raspadanja kućnih zadruga. Zahvaljujući tim nastojanjima, a i nešto usporenijem gospodarskom i prometnom razvoju kotara Dugo Selo u njemu su se u dobroj mjeri zadržale zadrugu do prvoga svjetskog rata, usprkos blizine Zagreba kao jakog i privlačnog gospodarskog žarišta.

Zaključak

Na primjeru podružnice u Dugom Selu kraj Zagreba može se pratiti ne samo djelatnost središnjice Gospodarskog društva za Hrvatsku i Slavoniju (koje upravo ima svoju 150-godišnjicu), nego i faze u njegovu radu i strukturu članstva. Sredinom 19. st. u članstvu gotovo i nije bilo seljaka, pa je Društvo imalo uglavnom prosvjetiteljsku, propagandnu ulogu. Zatim počinje s praktičnim radom na pokusnim parcelama i rasadnicima, nabavom boljih sjemena, sadnica i stoke bolje pasmine, pa zajedničkom kupnjom plugova, strojeva, organiziranjem izložbi produkata s nagradama, a tek osamdesetih godina počinje skupljanje sredstava i kreditiranje proizvođača. U svemu su prednjačili mjesni vlastelini i svećenici na svojim imanjima i učitelji u školskim vrtovima, npr. grof Stjepan Drašković, posjednik dobra Božjakovine kraj Dugog Sela. Podružnica u kotaru Dugo Selo isticala se i u čitavoj Hrvatskoj nastojeći što duže održati kućne zadrugu, ali isto tako i u nacionalno-političkoj djelatnosti, npr. u pohrvaćivanju svojih članova doseljenih Nijemaca, Mađara itd. Iz te podružnice, vjerojatno zahvaljujući svećeniku J. Zoriću potekao je i jedan od najvećih spisa protiv dioba kućnih zadruga u Hrvatskoj.

¹² Tada je svaka zadržna kuća bila mali proizvodni pogon za izradu odjeće od lana, konoplje i vune uz pomoć tkalačkih stanova, stupa i valjaonica na potocima.

¹³ Međutim, nisu samo liencine zahtijevale diobe, nego i neki izuzetno vrijedni koji su smatrali da bi sami više proizveli, poglavito u zadrugama gdje je postojala dezorganizacija, nerad, nedisciplin i potkradanje.

¹⁴ Prema lozama, rozgavama, granama braći se dijele zadrugu u Krajini, a u Hrvatskoj prema glavama odraslih mužkaraca.

¹⁵ Po tom su se zakonu mogle nakon diobe veće zadrugu opet utemeljiti i manje sa zadržnim svojstvima.

OGLASI-OBAVIJEŠTI-SJEĆANJA

Prodaje se nova peć TAM-STADLER 25 kw (kombinirana) sa plinskim plamenikom.
Tel. 751-412 (svaki dan od 12,00 - 18,00 h)

CIJENJENI GRAĐANI!

Gradite brzo i jeftino sa betonskim blokovima (kvadrata).
DUGO SELO, Kopčevačka 29a,
Telefon: 041/254-913, 751-711

HRVATSKI CRVENI KRIŽ CRVENI KRIŽ ZAGREB Zagreb, Ilica 223

Dragi sugrađani!
Pozivamo Vas na sudjelovanje u akciji dobrovoljnog davanja krvi.
Akcija će se održati dana 13. studenog 1992. od 9 do 15,00 sati u prostorijama Narodnog sveučilišta Dugo Selo.
DARUJTE KRV - KRV JE ŽIVOT!
CRVENI KRIŽ ZAGREB

POLJOPRIVREDNA ZADRUGA

"Gornja Posavina" - Dugo Selo

POLJOPRIVREDNICI

Nudimo Vam 32 ha oranice u zakup ili obradu u vidu zajedničkih ulaganja.

Za sve obavijesti i dogovore obratite se u upravu P. Z. »Gornja Posavina« Dugo Selo u roku 8 dana od dana objave.

IZNAJMLJUJEMO:

neuređen poslovni prostor od 30 m² i 1000 m² pripadajućeg zemljišta.
Objekat se nalazi u Trnošćici (bivša Ul. D. Pavića) pored pruge u Dugom Selu.
Zainteresirani neka se jave u upravu P. Z. »Gornja Posavina« Dugo Selo ili na telefone: 750-288 ili 750-308
najkasnije 10 dana nakon objave oglasa.

VJENČANI I UMRLI

IZVJEŠTAJ

o upisu u knjige vjenčanih i umrlih u razdoblju od 18. 09. 1992. do 23. 10. 1992.

VJENČANI:

- Zoran Bogdanović, veterinarski pomoćnik i Renata Jandraš, upravni referent vj. 19. 09. 1992.
- Josip Popović, poljoprivrednik i Barbara Gabud, domaćica vj. 19. 09. 1992.
- Damir Tuđek, radnik na transportu robe i Jasna Ručić, trgovac, vj. 19. 09. 1992.
- Miljenko Đurić, građ. tehničar i Marija Tandara, fotograf, vj. 19. 09. 1992.
- Damir Stubić, radnik u mesnoj ind. i Mira Ditrh, domaćica, vj. 26. 9. 1992.
- Nikola Karin, umirovljenik i Josipa Kumin, radnica, vj. 26. 09. 1992.
- Mato Herdoman, gardista i Snežana Blaško, nezaposlena, vj. 26. 09. 1992.
- Vlado Ivaniček, trgovac i Snežana Pečnjak, medicinska sestra, vj. 03. 10. 1992.
- Branko Sužnjević, skladišni radnik i Jadranka Česko, nezaposlena, vj. 10. 10. 1992.
- Antun Bešenić, skladištar i Vesna Ivanušić, ugostiteljski radnik, vj. 10. 10. 1992.
- Stjepan Ivaniček, gardista i Gordana Zvonar, nezaposlena, vj. 17. 10. 1992.
- Dragutin Patafta, čistač ulica i Nediljka Đurić, nezaposlena, vj. 17. 10. 1992.
- Vlado Pranjić, radnik i Antonija Sarić, radnica, vj. 17. 10. 1992.
- Ivan Kuninec, nezaposlen i Mihaela Vusilović, nezaposlena vj. 17. 10. 1992.

UMRLI:

- Stjepan Mikulčić, umro 28. 8. 1992., star 69. god.
- Dragica Kinder, umrla 12. 09. 1992., stara 75 god.
- Katica Bujan, umrla 29. 09. 1992., stara 85 god.
- Marijan Lesičar, umro 02. 10. 1992., star 49 god.
- Marija Jadaneć, umrla 12. 10. 1992., stara 78 god.
- Slavko Jantolek, umro 11. 10. 1992., star 48 god.
- Ladislav Đuretec, umro 16. 10. 1992. star 90 god.

MATIČNI URED

TUŽNO SJEĆANJE

na voljenog supruga, oca i djeda

IVANA KUMPA

10. 10. 1982. — 10. 10. 1992.

Navršilo je deset godina prepuhane tuge i boli, ali u srcu i sjećanju ostat će nam vječno njegova dobrota, poštenje i plemenitost. Okrutna i iznenadna smrt otela ga je od nas. U tišini vječnog mira prate ga naše misli i tuga. S vječnim bolom u srcu ostaju: supruga Ljubica, sin Milivoj, kćerka Nevenka, snaha Nevenka, zet Đuro i unučad Hvala svima koji te se sjećaju i posjećuju tvoj tihi dom!

SJEĆANJE

na dragog

MARIJANA KOVAČEVIĆA

15. 11. 1991. — 15. 11. 1992.

Obitelj Đivan i Korenić

BOLNO SJEĆANJE

na dragog supruga i tatu

MARIJANA KOVAČEVIĆA

15. 11. 1991. — 15. 11. 1992.

S neizmjenom ljubavlju i bolom u molitvi i mislima uvijek s Tobom.

Tvoji supruga i kćerka

SJEĆANJE

na našeg dragog

MILANA KOBERIC

20. 10. 1987. — 20. 10. 1992.

Tvoji: kćerka, unuka i zet

TUŽNO SJEĆANJE

na našu dragu suprugu, kćer, sestru, ujnu i tetu

DRAGICU KUTLEŠA

inženjerku

31. 10. 1989. — 31. 10. 1992.

Uvijek si s nama, u našim srcima, mislima i sjećanjima. Hvala svima koji te se sjećaju.

Suprug Marijan, roditelji i ostala rodbina

SJEĆANJE

IVAN MAKOVIĆA

24. 10. 1991. — 24. 10. 1992.

Prošla je godina tuge i bola od kako te iznenada smrt odvojila od nas. Samo mi koji smo te voljeli znamo koliko je tužno živjeti bez tebe. Uvijek ćeš ostati u našim sjećanjima.

Tvoji najmiliji: supruga Slavica, sin Ljubomir, mama i punica

SOCIJALDEMOKRATSKA PARTIJA HRVATSKE GRADSKA ORGANIZACIJA ZAGREB PODRUČNA ORGANIZACIJA DUGO SELO

OGLAŠAVA

Prodaju kancelarijskog namještaja:

- stol kancelarijski kom. 3
- vitrina kom. 1
- ormar-kasa kom. 1
- ormar-kartoteka kom. 2

Za sve potrebne informacije možete se obratiti na tel. 272-787, ili osobno u prostoriji SDPH Dugo Selo, Ul. J. Zorića br. 17. (I kat), četvrtkom od 19 — 20 sati.

ISKORISTITE PRILIKU: CVIJEĆE PO NAJPOVOLJNIJIM PROIZVOĐAČKIM CIJENAMA

Novootvorena cvjećarna

»LJUBICA«

Josipa Zorića 114, Dugo Selo

nudi Vam:

- sve vrste cvjetnih aranžmana i vijenaca
 - ukrasne vrpce i svijeće
 - mogućnost aranžiranja prigodom blagdana i svečanosti
- Dođite i uvjerite se — SVAKI DAN OD 9 — 17 sati.

Najdražem i ljubljenom sinu, suprugu, ocu i nećaku

JURAJU ŠKOLNIKOVEC

koji je nenadano preminuo blago u Gospodinu u 52. godini života

POSLEDNJI POZDRAV

»Samotan lutam večernjim ulicama. Na svakom uglu, visoko svjetiljka sja: stotinu uglova, stotinu svjetiljaka. Ali nigdje nema tebe... Tebe nema!!!«

Dragutin Tadijanović

Nema riječi kojima bismo izrazili svoju veliku i preveliku bol! Nikad nećemo zaboraviti tvoje uvijek nasmijano lice! Zauvijek ćeš živjeti u našim srcima! Počivao u miru Božjem!

Neka ti je lahka Tebi tako draga ova naša hrvatska zemljica!

Zauvijek ožalošćeni: majka Terezija, supruga Marica, kćerka Đurđica, sin Marino i stric Juraj

TUŽNO SJEĆANJE

na voljenog i nikad zaboravljenog brata

SINIŠU HODŽIĆA

28. 4. 1992. — 28. 10. 1992.

Dragi naš brate!

Ni šest proteklih mjeseci ne donosi zaborav, već sve jaču tugu i bol, što nam nećeš doći. Ali znaj, i dalje tvoje srce kuca u našim srcima, i dalje tvoj lik živi u našim mislima. Nепреžaljjeni dragi brate ti si vječno živ, jer voljeni ne umiru tako dugo dok žive oni koji ih vole. Bio si primjer i ostao uzor. Volimo te!

Vječno tugujući: brat i sestra

TUŽNO SJEĆANJE

BOŽIDAR HUZANIĆ

Položio život na oltar domovine 11. XI. 1991. g

Dragom unuku za prvu godišnjicu prerano prekinute mladosti! Drago moje unuče, prerano si me napustio u svojoj 24-oj godini. Grudice moja mala, kako sam te dok si bio mali zvala, za Hrvatsku si svoj život dao, a mene si staru i bolesnu ostavio.

Neka ti je slava i na svemu hvala! Hvala svima koji te nisu zaboravili, najviše tvojoj jedinici Osijek i svima koji kite tvoj grob.

Za tobom tuguju brat Ivan i baka Marija

ZAHVALA

Povodom nenadoknadivog gubitka najdražeg nam i neprežaljjenog sina, supruga, oca i nećaka JURAJA ŠKOLNIKOVEC ovom se prilikom želimo od svega srca zahvaliti na nesebičnoj potpori i izrazima sućuti rodbini, kumovima, prijateljima i znancima. Najiskrenije zahvale rodbini: obitelji Stjepana Kebera, seki Štefci i njezinoj obitelji, obiteljima Hrka, obitelji Doroda, obitelji Branka Školnikovec, obitelji Đurčić, Lipovec i Stanković, na pruženoj pomoći i suosjećanju. Veliko hvala kumovima Kelemen, Šimunec, Martinek, Jug, Vranek, Trnski, kumama Vesni i Marici Gunjaček, Ivici Krznaru i njegovoj obitelji, i kumovima Đida na velikoj pomoći, neizmjenom brizi i sućuti. Posebni izrazi zahvalnosti na svesrdnoj pomoći u najtežim trenucima susjedima Jug, Đuranec, Galenić, posebice Branku Galenić — mladem, susjedima Tušek i Ban. Hvala članovima podružnice Hrvatske demokratske zajednice Oborovo na brizi i riječima potpore, posebice Željku Budinskom, Stjepanu Soćniku i Stjepanu Galeniću. Iskreno hvala na veličajnim riječima utjehe i prisjećanja na jedinstvenu osobu neprežaljjenog nam pokojnika koje su na posljednjem ispraćaju uputili Stjepan Galenić u ime podružnice HDZ-a Oborovo, dr. Zvonimir Teklić ispred HDZ-a Dugo Selo, te kumu prof. Josipu Trnskom na probranim riječima iskrenog nadahnuća. Posebno hvala velečasnome Andriji Vrane na utješnoj propovjedi i umirujućoj besjedi na misi zadušnici, kao i gospodinu župniku Župe Oborovo, koji se sam pobrinuo da dragi nam pokojnik bude ispraćen u miru Božjem i po najboljim običajima katoličke vjere. Kolegicama Sandri i obitelji Mužek, Gordani i obitelji Grizelj, Sandri Kričković, kao i razrednici prof. Kovač i učenicima III h razreda Tehničke škole za elektroniku (Ruđer Bošković) beskrajno se zahvaljujemo na izrazima sućuti. Neka nam ne zamjere svi oni koji su podijelili tugu i suze sa nama, a nismo ih poimence naveli, jer naša je zahvalnost prema svima jednaka. Hvala svima onima koji su pokojnikov odar ukrasili cvijećem, izrazili sućut i suosjećali s našim prevelikom bolom i gubitkom, te svojim prisustvom učinili posljednji ispraćaj dostojnim pokojnikove dobrote, osobe i znajca.

Zauvijek ožalošćeni: majka Terezija, supruga Marica, kćerka Đurđica, sin Marino i stric Juraj

TUŽNO SJEĆANJE

na voljenog supruga i tatu

25. 10. 1991. — 25. 10. 1992.

MARKA MATIĆA

Prošla je tužna godina dana, a da još ne možemo prihvatiti istinu da se nećeš vratiti u naš dom, kojeg si toliko volio. Svaka pomisao na tebe donosi neizmjenom tugu i bol, jer tvoj plemeniti lik pun ljubavi ostavlja vječnu prazninu u našem domu. Kada bismo mogle vratiti ono što nam je najdraže u životu vratili bismo tebe. Uspomene na divne trenutke provedene s tobom, čuvat ćemo vječno u našim mislima. Tvoja ljubav i dobrota daje nam snage da i dalje živimo ovaj život bez tebe. Ti živiš u našim srcima i mislima zauvijek i nikad zaboravljen. Našu ljubav i uspomenu na tebe ni jedno vrijeme ne može izbrisati.

S ljubavlju čuvamo uspomenu na tebe!

Tvoja supruga Marica i kćerke Lidija i Klaudija

TUŽNO SJEĆANJE

na voljenog i nikad zaboravljenog sina

SINIŠU HODŽIĆA

28. 4. 1992. — 28. 10. 1992.

Dragi sine!

Prošlo je šest bolnih mjeseci bez tvog mlog osmijeha. Dragi naš Siniša! Dani prolaze, tuga ostaje, a u srcu bez tebe velika je tama. Iako te više nema ti živiš s nama. Naše su misli s tobom u grobu, na kome cvate cvijeće. A za tvoj rodendan gorjet će 22 svijeće. Tebe nikada majka i otac zaboraviti neće. Hvala svima koji kite cvijećem tvoj tihi dom.

Vječno za tobom tuguju: majka Branka i otac Redo

TUŽNO SJEĆANJE

na voljenog supruga, oca, sina i brata

JOSIPA ČOKORA

25. 7. 1992. — 25. 10. 1992.

Mjeseca prošla su tri oćaja, boli, žalosti. Krik nevjerice nadu nam briše: Nema ga, nema ga više! Suze bezdane tuge, gubitka teku... i teku...

Našim mislima sada jedino plovi beskraj njegovih slika, sjećanja, vječne ljubavi.

S ljubavlju i tugom uvijek tvoji: supruga Verica, djeca Robert i Nikolina, otac Zvonko, brat Ivan, šogorica i nećak

Oglašujte u »Dugoselskoj kronici«

Cijela stranica: 50 tisuća, polovina 25 tisuća, četvrtina 12,5 tisuća, osmina 6,5 tisuća.

Osmrtnice i sjećanja: od 2 do 3,5 tisuće dinara.

23. 10. 1992.

pravni referent

19. 09. 1992.
vac, vj. 19. 09.

19. 09. 1992.
vj. 26. 9. 1992.
1992.

26. 09. 1992.
stra, vj. 03. 10.

poslena, vj. 10.

nik, vj. 10. 10.

17. 10. 1992.

17. 10. 1992.

17. 10. 1992.

MATIČNI URED

jenog sina,
i želimo od
ini, kumovi-
lji Stjepana
roda, obite-
ruženog po-
Martinek,
aru i njego-
izi i sućuti.
cima susje-
susjedima
zajednice
n, Stjepanu
na utjehe i
koje su na
IDZ-a Obo-
rof. Josipu
la velečas-
na misli za-
obrinuo da
i običajima
elji Grizelj,
zreda Teh-
ljuje na u
i suze sa
svima jed-
em, izrazili
jim prisus-
sobe i zna-

rdica, sin

u da se ne-
ebe donosi
ječnu praz-
jdraže u ži-
e s tobom,
nam snage
slima zauvi-
vrijeme ne

Siniša! Da-
še nema ti
ječe. A za
oraviti ne-

om tuguju:
otac Redo

Nikolina,

ŠPORT

NOGOMET

EKIPA ZA POVIJEST

Uspješnost ove ekipe trajno će se pamtili

Zalud Vam trud da čeprkate po novinama športskog sadržaja, a sve sa ciljem da nadete nogometno momštvo koje ima isto ili barem približno jednako uspjeha poput nogometaša »Dugog Sela«. Takovih zasigurno nećete naći. Krenete li od najnižeg stupnja natjecanja, općinskog, pa sve do prve lige, nećete pronaći takovu nisku rezultata i uspješnosti.

Niti okorjeli kroničari nogometnih događanja, a niti vjerni kibici i štovoci najvažnije sporedne stvari na svijetu ne sjećaju se da je jedan klub nakon deset odigranih kola uknjižio nevjerojatnih 19 bodova, što će reći da je zabilježio čak devet pobjeda i tek jednu neriješenu igru. E, upravo se nešto takovoga »dogodilo« nogoloptačima »Dugog Sela«. Naravno, nije možda potrebno niti spominjati, takova serija dovela je »Dugo Selo« na tron I ZNL (Zagrebačke nogometne lige) kamo su već odavno i uvjerljivo zasjeli. I možda je malo neumjesna i »neprilagodena« usporedba, ali svojim bi suparnicima dugoselci mogli zapjevati onu: »Džaba Vam novost moji sinovi, džaba Vam bilo dobre volje...«. Naši dečki igraju ipak malo bolje! Da bolje?!

Ako ste imali prilike i volje čitati napis iz prethodnog broja »Vašeg omiljenog štiva« – Dugoselske kronike, onda zacijelo znate da je iz prva četiri kola osvojeno sedam bodova i da se najavlila bogata berba bodova. I

bi tako. Jer, ja ne griješim, ja sam izuzetan, ja sam drugačiji!

U narednih šest kola, što ima reći da ih je ukupno deset odigrano, svih šest suparnika pognute glave, ponizeno i snuženo, napuštalo je »bojno polje«. Pri tom je našima sasvim svejedno igrali li u gostima ili u goste primaju.

Ritam »zločina« otpočeo je gostovanjem »Lučkog« u petom kolu. Teško su gosti stradali i pri tom šest puta posezali za loptom u svoju mrežu, da bi si tek na kraju, pri 6:0 rezultatu, naši dopustili luksuz i primili dva pogotka. Slijedio je derbi s do tada vodećim »Lukavcem«, koji je u šestu rundu prvenstva ušao s maksimalnih deset bodova i samo dva primljena gola. Opet naši nisu imali milosti i s visokih i glatkih 4:0 skinuli goste s prvog mjesta gdje su sad sami zasjeli. Gostovanje u Brdovcu kod zahuktalog »BSK«-a, koji se nalazio na trećem mjestu, sa dva boda zaostatka i sa samo dva primljena gola, nudio je zanimljivu i neizvjesnu igru i predstavljao »ispit zrelosti« za jedne i druge. Sudeći po krajnjem rezultatu ispit su položili naši. Nakon prvog poluvremena bez pogodaka, a u drugom je proradila dugoselska »mašina« za mljevenje. Pet pogodaka za redom u mreži domaćina, a onda opet malo opuštanje kao protiv »Lučkog« i konačnih 2:5 pobjeda. Dovoljan razlog za veselje i pjesmu u autobusu pri

povratku u Dugo Selo. U osmom kolu u Dugom Selu gostuje ekipa iz Vukovine simpatična imena »Jelačić«. Vjerojatno je to bio razlog da se naši zastave na samo pet »lakih komada« iz prvog dijela. Dakle, 5:0. Laduč je nova kušnja za dugoselsku »furiju«. Znajući da se protiv najjačih grize najjače utakmica je shvaćena vrlo ozbiljno, pa niti rezultat nije izostao. Odlična igra i još bolji rezultat – 3:0. Sedma uzastopna pobjeda izborna je teže no li se očekivalo. Na domaćem terenu minimalno, 1:0, poražen je »Jarun«.

Kako rekostmo »Dugo Selo« je na prvom mjestu sa 19 bodova, slijedi »Lukavec« sa 16 i »ZET« sa 15 bodova. »Dugo Selo« je i najefikasnija ekipa I ZNL sa 37 postignutih golova, a pri tom su primili najmanje, samo 7 golova. Stvarno imponozantno. Na tablici strijelaca I ZNL uvjerljivo vodi »dugoselac« Željko Car sa 14 realizacija, a na drugom je Luka Opačak sa 7. Na kraju svakako vrijedi spomenuti igrače. Svih deset nastupa imaju Car, Fluka, Munder i Tomašić, po devet Bekavac, Millčević, Kušeković, Vrbanić, Opačak i Šego. Osim njih velik su teret ponijeli i Guja, Franjić, Lončar, Plazić, Ernješ, Pekvarić, Štefanac i Radić. Trener ekipe, prof. Veljko Bertak, očito zna znanje.

A igrači su poput mene. Oni ne griješe, oni su izuzetni, oni su drugačiji.

ZDENKO SMOLIĆ

RUKOMET

Drugoligaški »boom« rukometašica

Start u drugoligaškoj konkurenciji za igračice ŽRK FLEX-O DUGO SELO bio je iznimno uspješan. Ostvarene su tri pobjede iz četiri utakmice, i na taj način potvrđene želje i nadaanja o visokom plasmanu. U ove četiri utakmice »šindrovke« kako ih popularno zovu navijači pokazale su čvrst rukomet koji im je donio visoki plasman na tablici. Krenimo redom: u prvoj utakmici protiv solidnih gošići iz Virovitice domaće su postigle prvu uvjerljivu pobjedu, usprkos osam promašenih sedmeraca i nekoliko »zicera«. Na kraju 19:13 i uspješan start. Gostovanje u Zagrebu protiv

MODEA TUING II bio je ugodan izlet. Pobjeda od deset golova razlike (24-14) dovoljno govori o razlici u kvaliteti. U trećem kolu protivnice su bile stare znanice iz Ivaniča. Zbog lošeg vremena utakmica je odigrana u Zelini, tako da je izostala podrška navijača i prednost domaćeg terena. Sama utakmica bila je neizvjesna dolslovc do zadnje sekunde. Domaće igračice lovile su prednost gostujućih i u infarktnoj završnici došle do treće pobjede. Rezultat 19:18 za FLEX-O. Gostovanje u Karlovcu završilo je prvim, nesretnim porazom. Igračice FLEX-Oa ponovno su dozvolile da se

protivnik odlijepi na početku utakmice za pet golova i onda krenule u lov za rezultatom. Dva puta su uspjele doći na gol razlike i imale priliku da preokrenu rezultat, ali sportska sreća ovaj put nije bila na njihovoj strani. Prvi poraz: 20:19 za igračice DUBOVAC-KIO. Iduće dvije utakmice »šindrovke« igraju na domaćem terenu. U petom kolu derbi utakmice sa KUTINOM, a u šestom kolu protivnik je OGULIN. Ukoliko zabilježe nove pobjede igračice FLEX-Oa zadržati će se u vrhu tablice gdje im je po kvaliteti i mjesto.

N. P.

UKRATKO IZ RUKOMETA

- Zbog lošeg vremena rukometašice FLEX-O-a svoje iduće utakmice kao domaćin igrat će u Zelini. NAVJDAČI DODITE, ORGANIZIRAMO PRJEVOZ – poručuju iz uprave kluba. Informacije putem plakata i na rukometnom igralištu.
- Rezultati rukometašica izlaze redovito utorkom u Sportskim novostima.
- U prva četiri kola »šindrovke« su pokazale zavidnu borbenost i veliko htjenje ali su pokazale i dvije mane kojima traju živce svojim vjernim navijačima: 1. do sada su promašile čak 16 sedmeraca, 2. vole se igrati »lovica«. Na početku utakmice puste protivnika da povede a onda ga love i ulove (osim u Karlovcu).
- Uprava kluba radi punom parom. Priprema se skupština, završavaju se pregovori sa sponzorom, radi se novi statut i još mnogo sitnih ali važnih poslova da bi ovako veliki pogon nesmetano radio.
- Mladi uzrast svoje će znanje u rukometu pokazati tek početkom XI mjeseca. Tako su barem obećali rukometni »oci« koji brinu o tim kategorijama. Međutim poznavajući njihova obećanja u klubu su odlučili da se ekipama osiguraju utakmice turnirskog tipa kako bi što prije stasale u buduće prvotimce.
- Za Martinje se sprema velika fešta. Rukometašice se nadaju da će se i one uključiti u slavljenice: prije 35 godina odigrale su prvu utakmicu. Za taj dan spremaju se organizirati utakmicu sa nekom od prvotigaških ekipa (Lokomotivom ili Podravkom).
- ŽRK FLEX-O DUGO SELO još jednom se zahvaljuje svim pojedincima i organizacijama koje su im na bilo koji način pomogli u djelovanju i radu. HVALA!

NENAD PLAŠIĆ

Vlastite Vas oči neće prevariti!
Posjetite nas svakako – riješite svoj problem!

VALOPLAST d.o.o.

PODUZEĆE ZA PROIZVODNJU, TRGOVINU I USLUGE
41270 DUGO SELO • JOSIPA ZORICA 158 • Tel.: (041) 751-535, 750-770, 751-959

Bernardinac star dvije godine otuđen je 15. listopada 1992. g.

Odaziva se na ime **BARNI.**

Sve informacije javite na telefon: 752-687!

TOMO VIDA KOVIĆ

Narodno sveučilište Dugo Selo, zajedno s Centrom za dopisno obrazovanje iz Zagreba, organizira stručno osposobljavanje za

samostalno obavljanje prometa robe na malo

Uvjet za upis: najmanje završena osnovna škola
Prijave i informacije: Narodno sveučilište Dugo Selo, Tel. 750-419

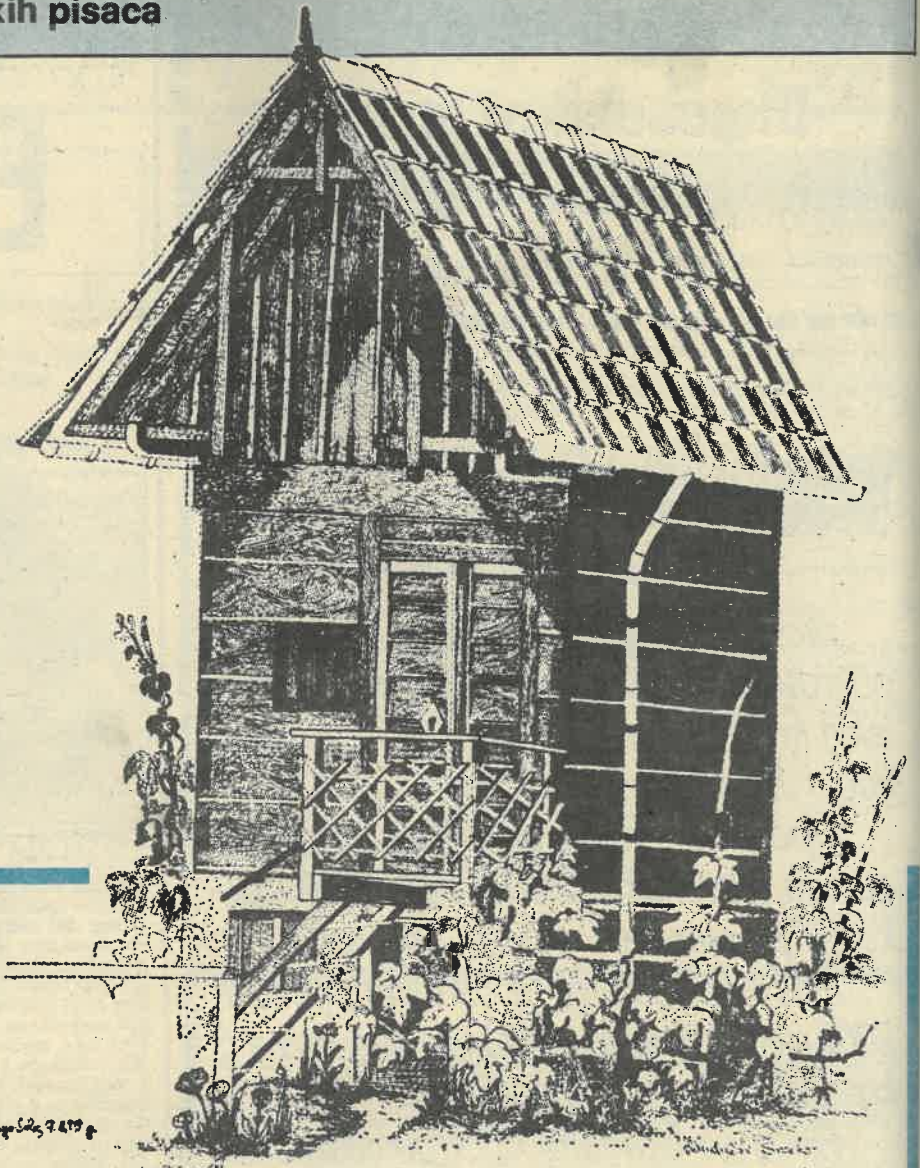

FLEX-O GENERALNI SPONZOR DUGOSELSKIH RUKOMETAŠICA SINDRA

Dugoselske rukometašice imaju razloga za zadovoljstvo. Rukometna sezona 92/93. počela je za njih vrlo uspješno. Prvi puta nastupaju u II ligi. Primjereno tome dobile su i veoma kvalitetno sponzorstvo. Veoma je važno i to da su nakon 5. kola na čelu tablice, i to sve nakon točno 35 godina postojanja ženskog rukometa u Dugom Selu. Vjerujemo da će se pod novim imenom »FLEX-O DUGO SELO« ispisivati nova povijest rukometa Dugog Sela. FLEX-O je poznata firma u svijetu i sada u Hrvatskoj. FLEX-O je bio sponzor i Hrvatske olimpijske reprezentacije i niz drugih sportskih priredbi. FLEX-O je dugoselska firma. FLEX-O je ekakuzivni distributer i generalni zastupnik FLEX-O CANADA INTERNATIONAL. FLEX-O je pojam originalne kanadske šindra.

J. P.

Nikaj ni lepše nek v kleti biti, Martinje slaviti i moštek piti...

Martinje, koje se slavi 11. studenoga, jedan je od onih blagdana i narodnih običaja koji sve više nestaje iz života naših gradova i sela, pa od toga nije pošteđen ni dugoselski kraj. Ali nekad nije bilo tako. Evo što je, pišući o Martinju, zabilježila Ivanka Bakrač u svom članku u zborniku *Etnografska baština okolice Zagreba*:

Na Martinje su se muškarci sastajali u kletima ili kod kuće da zajedno dočekaju čas kad će se mošt pretvoriti u vino uz tzv. krštenje mošta... Kad su se prijatelji skupili, jedan od njih, koji će igrati ulogu biskupa, zagrmio bi se plahtom i na glavu stavio »škarnic«, papirnatu vrećicu, koji bi izgledao kao biskupova tijara.

Martinsko slavlje započeo bi biskup ovakvim govorom: »Dragi grozdek, v tebi živi muha, mušica, osa i čela. Sad smo te odrezali, u brentu hitili, v prešu metnuli da ne buš zločest. Prešali smo te da je z tebe išel krvavi znoj, metnuli te v temnicu, unutra si počel ručati kak vrag, počel si med ljude svađu delati, po grabama ih hitati...

Međutim, iako je taj narodni običaj, kao i mnogi drugi, gotovo zamro, tako da ga se čak najstariji ljudi danas već malo sjećaju, mnogi detalji u svezi s Martinjem ostali su zabilježeni u književnim djelima, pa tako, na sreću, i u poetskim i proznim tekstovima književnih stvaralaca dugoselskog kraja. Doduše, nisu svi ti tekstovi izravno povezani s Martinjem, ali to ne znači da im nije mjesto u ovom napisu. Naime, gledajući šire, Martinje nije samo jedan dan u godini, već i mnogo više – to su vinogradi, klijeti, trsje, rad oko loze, sve ono što počinje u rano proljeće i traje do Martinja. Dapače, to je, kada govorimo o dugoselskom kraju, i crkva sv. Martina, donosno, kako je to napisao pjesnik Slavko Vurić, »taj besplatni čuvar naših klijeta«.

Već **Josip Zorić** (1837 – 1904), dugoselski župnik i pisac, protkao je svoja prozna djela i prizorima koji su na neki način povezani s Martinjem, kao što je, primjerice, njegov opis prošnja u romanu *Ruža*, u kojemu naslućujemo i blagdan sv. Martina:

Kako je bilo lijepo i prijazno vrijeme, bilo je izgleda, da će prošnje biti veliko i sjajno. Već dan prije razapeli medičari svoje šatore na Vidikovcu, a ranim jutrom namjestili krcmari i sitničari svoje stolice pod sjenicama, što su ih u tu svrhu podigli.

Već kod rane mise bila puna crkva ljudi, ali većinom staraca i starica, koji su kasnije imali posla kod kuće; dok je sav ostali svijet: muževi, snahe i mladež kupio se na podnevicu.

Oko pol jedanaest naviještala zvona da idu Posavci s procesijom, kojim je polazila u susret domaća procesija iz župne crkve.

Naroda je bilo veliko mnoštvo. Skladna pjesma mladahnih grla razlijevala se čitavim brijegom, koja je istom onda umuknula, kada su procesije unišle u crkvu...

I u poetskom stvaralaštvu pjesnika **Đuke Kosaka** (1914), rođenog Dugoselca, nalazimo stihova, pa i cijelih pjesama, koji nas podsjećaju na Martinje. Na primjer, već sam naslov njegove pjesme *Pijmo, braćo, vince*, a pogotovu njeni stihovi, upućuju nas na taj drevni narodni običaj:

Često mi čežnja leti u trsje, a tu mi mila breskva pri klijeti, procvata brajda, čokotno brsje, u toj ljepoti htio bih mrijeti.

Volim, ko dijete, grožđe o stropu, što se na lucnu za smješak suši, sve sočne bobu u suhom dropu, popijevke vinske, dragost u duši.

Kucnjem o lagvić nijem klikun klikne zvonkom punoćom ko pjesma draga, žuborcem želja iz pipe šikne i mirisna me uzbudi snaga.

Još jedan pjesnik dugoselskog kraja s istom ljubavlju i zanosom pjeva o vinogradima, trsju, berbi, klijetima. To je **Stjepan Devčić** (1909 – 1974), koji ovako pjeva o starim klijetima, gdje se ispila mnoga čaša vina pri krštenju mošta, jeo kukuružnjak sa suhim sirom, pjevale pjesme posavske:

Za gorom plavom, za uvalom ubavom stoji klijet sura, drvna, pod brajdom mirisavom, pod strehom grbavom vije se vinova loza crvena.

O tugo crna od crnog vina slađa to se proli sjeta zvona crkve starinske, a lozom pjevač-zričak pjesmice vinske na strune jesenske ugada.

Crkva sv. Martina također je česti predmet nadahnuća književnih stvaralaca dugoselskog kraja. Ali je važno napomenuti jedno: nikad ta crkva nije opjevana samo kao crkveno zdanje, samo kao prastari kulturni spomenik, već uvijek usred svog okoliša, a taj su okoliš vinogradi i drvene klijeti u kojima se nekad slavilo Martinje.

Pjesnik **Slavko Vurić** (1905 – 1942), pjevajući o toj crkvi, ovim je stihovima izrazio tu misao i svoje osjećaje:

Tajne nenapisane povijesti ove kuće – dok djedi naši bjehu prezreni kmeti, a batina španova najviši zakon sveti – vrijeme za sobom u nepovrat vuče.

Sad je na prozorskom brijegu Martin sveti svake jeseni krstitelj mlada vina, seljačke gorice njegov su domovina, a on je besplatni čuvar naših klijeta.

I pjesnikinja **Božena Kruz** (1928) posvetila je jednu svoju pjesmu crkvi sv. Martina, na kajkavskom – kao i drugi dugoselski pjesnici, i ona vidi staru crkvu usred okoliša, ali je taj okoliš u njenim očima opustošen gotovo do realnosti, no iz stihova izvire i optimizam:

I veter puše, veje šumiju, tu sâm je Martinček sveti, ni gorik ni, ni trsja ni više, nit dobrih domaćih klijeta.

Al opet buju šeptale veje, bu zbudil se Sveti Martinček, zvončki buju takaj zvonili, popeval bu i mali tiček.

Kada govorimo o Martinju, posebno mjesto svakako zauzima dugoselski kajkavski pjesnik **Milan Dobrovoljac Žmigavec** (1879 – 1966). Evo kako je s prizvucima blagog humora, ali i s nježnošću i tugom opisao sljedeći prizor u pjesmi *K Martinju*:

A zakaj vezda guskica saka Ovak v dvorišču žalosno gaka? Ide sirota kakti bez glave, Neće već niti čupkati trave. Neće već jesti niti kuruze, Samo joj z očih curiju suze. O jeste bormeš ljudi vi čudni, Em svakoj ide skoro dan sudni. Blizu je jako Martin već sveti, Vino se bude krstilo v kleti.

A v te parade kakti vu slavu Mnoga bu guska zgubila glavu. Znaj bogice kaj ih sad čeka, Pak im sad nikaj, nikaj ne šmeka.

A ovako je opjevao Martinje u pjesmi pod istoimenim naslovom, koja je zavrjedila da bude objavljena u nešto duljem odlomku:

Prosim vas gdje još narod jen ima Koj tak još svetog Martina štima? Tko više štuje od nas Horvatov Toga patrona svih vinskih bratov?! Em kad se negvo godovno bliža, V selu nervozna saka je hiža. Sikud nervoza grda zavlada, Kajti se šopa guskica mlada. Ženske tri dana mesiju mlince, Muški pak novo čekaju vince. Prave horvacke hiže vam nema Kaj za Martinje gozbu ne sprema. Svud je kolačov sikačke vrsti, Kaj ne bi kad se moštek sad krsti! I kad tak dojde Martin naš sveti, Pravi Horvati najdu se v kleti. Je l' ste vi v kleti kada već bili Gusku tam jeli i moštek pili?

Je l' ste vi moštek krstili kada?

Oh, to je slavlje – to je parada! Kaj su teatri, bali i kina, Kaj je to slušati i Šaljapina! Em to ni nikaj – po mojem mneju – spram novog reskog mošta krštejnu! Kad vam ga gazda z sralivca toči, Tu abstinencler ostat ni moći! Nikaj ni lepšeg neg v kleti biti, Martinje slaviti i moštek piti! Martina svetog koji ne štuje, Taj na horvacke šege vam pluje, Taj – o tom nema niti debate – Nemre med prave spadat Horvate!

Ivan BRAJDIĆ

Dugoselska kronika

Osnivač glasila: SKUPŠTINA OPĆINE DUGO SELO

Izdavač: NARODNO SVEUČILIŠTE DUGO SELO

VIJEĆE GLASILA: Jadranko Crnić, Tomislav Gale, Marijan Galeković, Ivica Konjević, Nada Kozić, Ivan Pandžić (predsjednik), Zvonimir Šimunović, Stipe Velić i Borislav Zorić
REDAKCIJA: Marijan Galeković, Ivana Hrelja, Božidar Jakopović, Jadranko Kereković, Maja Končić-Crnić, Ivica Konjević, Nada Kozić, Predrag Mikulčić, Ivan Pandžić, Zdenko Smolić, Velimir Sruk, Marin Šarec, Nikola Tominac i Dada Zečić.
Glavni i odgovorni urednik: Marijan Galeković

Adresa redakcije: Dugo Selo, Josipa Zorića 21a

List izlazi jednom mjesečno.

Preplate se šalju na žiro račun: Narodno sveučilište Dugo Selo, broj: 30111-603-6553, Dugo Selo

Tisak: Hrvatska tiskara, Zagreb, Slavonska avenija 4. Naklada tiska: 2.500 primjeraka

Go Cij

Niz kon rad

Dugo S nadokn zaostaj komun Ulični s prekida vanjsko crkve.

Na ko nju Dugc teklih go no je više jelog pre Na taj na Dugo Sel dio dobi urbani Opisano si na ur Tijekom dana, u Dugog S dovi nisu no razd sljednja č je radove ili odgođ še naneše na dio ko prometni zgrade u ljekarna, pristupna Preporod lišni pro dugoselsi rekonstru ispred z knjižnica. konstruk žiteljima gućena je verno m prometni dakle on potrebi r gom Selu Uz zapa ke ulice nogostup se radi Novom n Niz crk Markuše davno je što stvar jep noćni poznatljiv su pripre način osv crkva. To bilo prik javne uli dan Božić dan do ko morala bi

Nov

Znatr gurno t no ustr der sig no zna dugose godine da Repi novog t na prvo novina. dinom i ustrojst dine. Razur područj tog pod područj nog ure panije. I Zagreb obavljaj